

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošite hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Slovenski župani so zborovali

Na letnem zboru Županske zveze so se obravnavale važne zadeve naših občin

V ponedeljek dopoldne se je v veliki dvorani „Zvezde“ v Ljubljani vršil drugi redni občni zbor Županske zveze. Prispeli so nanj župani in občinski odborniki iz vseh krajev banovine. Otvoril je zbor predsednik zveze, šentviški župan g. Valentin Babnik, in naglasil važnost tega zborovanja po pravkar izvršenih občinskih volitvah, ki pomenijo v zvezi z novim občinskim zakonom in združitvijo občin popoln preobrat v naših občinah. Iskreno zahvalo je predsednik izrekel ministroma gg. dr. Kramerju in Pucju za vso njuno pomoč, prav tako pa tudi banu gosp. dr. Marušiču, banovemu pomočniku gosp. dr. Pirkmajerju in ljubljanskemu županu g. dr. Pucu, ki je kot podpredsednik zveze delal in pomagal, kjer je bilo treba. Toplo se je zahvalil tudi poslancem in senatorjem za njihovo podporo.

Pred prehodom na dnevni red je skupščina z živahnim odobravanjem sklenila **vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru**. Pozdravni brzojavki je skupščina odposlala predsedniku vlade in ministru za notranje zadeve. V kratkih besedah je nato ban g. dr. Marušič želel zboru uspeha pri reševanju vprašanj, ki globoko posegajo v življenjske koristi naroda. Želje občin in njihovih predstavnikov bodo kakor doslej tudi poslej našle razumevanje pri banki upravi.

Ljubljanski župan g. dr. Puc je podal

poročilo zveznega predsedništva

Najprej se je spomnil petletnice kraljevega manifesta. Narodno in državno edinstvo je danes izven razprave in premagana so vsa nasprotna stališča. Reč nas vseh je, da se nikdar več ne vrnemo v staro neurejeno stanje. Kraljeva zasluga je tudi, da se je stališče naše države v teh letih utrnilo v zunanji politiki, kakor je zveza med Jugosloveni doma postala mnogo trdnjša. Glede na razorožitev iskreno vsi želimo dolgo let miru, saj brez miru ne more biti gospodarske obnove. Moramo pa krepko naglasiti: več kakor puške in topovi je vreden narod, ki je strnjen v železni armadi enega srca in enega duha. Želimo si takšne narodne vzgoje, da bo narod v resnici postal enota in celota. Lani je skupščina zveze še morala zavračati neke polzkuse, ki so šli za tem, da bi se čas pomaknil nazaj. Občinske volitve so potrdile, da je bilo naše stališče pravilno. Novi občinski zakon je pokazal, da je občina osnova države. Treba pa je dati občinam tudi zdravo denarno podlago. Tu so potrebni takojšnji ukrepi, da pridemo v ustaljeno gospodarstvo. Hudo zadeva občine tudi vprašanje brezposelnosti, ki bi se dalo rešiti samo z veliko akcijo države in banovine. Naša banovina je pri javnih delih, ki so najboljše sredstvo za pobijanje brezposelnosti, večkrat prikrajšana. Pri razdelitvi javnih del bi se pač moralo upoštevati dejstvo, da je dravska banovina najtočnejši plačnik davkov in da je tu v industrijski deželi brezposelnost mnogo ostrejša vprašanje kakor v kmečkih po-

krajinah. Naša dolžnost pa je, da se zahvalimo našim poslancem in senatorjem za njihov nastop pri obravnavanju vprašanja novih davkov. Položaj glede denarnega prometa denarnih zavodov se še ni izboljšal. V tem pogledu pričakujemo od države nujnih ukrepov.

Z željo, da bi bila Županska zveza na vseh odločujočih mestih tako upoštevana, kakor bi morala biti, in z izjavo vdanosti narodu in zvestobe državi je gospod župan zaključil svoj govor, ki ga je skupščina sprejela z živahnim odobravanjem.

Tajniško poročilo

dr. Rika Fuxa je bilo izčrpano in je obravnavalo vse zadeve, ki se tičejo naših občin. Iz poročila posnemamo:

Novi občinski zakon pomeni velik korak naprej v ustvarjanju enotne države in je v glavnem dober. Ako se bodo postopno pokazale kake nepopolnosti, jih bo treba pač popraviti. Zakon dopušča vsaki posamezni občinski upravi zelo široko delovno območje za uspešno udejstvovanje v korist prebivalcev. Odvisno je od občinskih uprav, kako bodo posamezne občine uspevale. Poleg zelo velikega dela na osnutku zakona je Županska zveza mnogo sodelovala pri združevanju občin, kjer je delovala na to, da se ublažijo razne trdote, na drugi strani pa je pomagala občinam s številnimi nasveti. Imeli smo prej v naši banovini 1069 občin, medtem ko jih je zdaj 377. Vprašanje združitve in z njo okrepitev naših občin je bilo na dnevnem redu že ves čas po prevratu, saj je bilo nujno potrebno, da se okrepijo in razvijejo občine kot osnovne samoupravne edinice, kajti občina more biti močna in samostojna le tedaj, če je primerno velika po obsegu in številu prebivalstva ter ima dovolj čvrsto gospodarsko osnovo. Po izvršeni združitvi občin so sledile volitve občinskih uprav, ki so po večini že prevzele vodstvo novih združenih občin. Županska zveza je takoj po izvršenih volitvah presnovala vse pododbore in dala novim upravam vsa potrebna navodila za preosnovo občin. Priredila je v preteklem letu 41 tečajev za župane in občinske odbornike. Na vseh tečajih je predaval banovinski tajnik g. Gorkič, kateremu gre iskrena zahvala za njegovo požrtvovalno delo. V preteklem letu je zveza izdajala list „Samoupravo“, ki je imela 1321 naročnikov. Letos bo „Samouprava“ izhajala dvakrat mesečno, kar bo omogočilo ožje stike z občinskimi upravami.

V zadnjem letu so se morale občine boriti z velikimi denarnimi težkočami, tako da moramo zaznamenjevati prve primere v naši banovini, da so občine prosile za poravnavo, odnosno da so nekatere na tem, da to storijo. Poleg hude gospodarske stiske, zaradi katere se neredno plačujejo davki in doklade, povzročajo težkoče tudi dejstvo, da davčne uprave ne nakazujejo občinam takoj potrebnih doklad. Tozadevni zaostanki so zelo veliki in Županska zveza zbira pravkar podatke,

da opozori odločilne činitelje na posledice takega postopanja. Nujno je potreben zakon o samoupravnih finančah, ki edini more rešiti nešteto višjih finančnih vprašanj. Vprašanje trošarine na vino je ostalo na istem kakor v preteklem letu in tudi v tekočem letu ne bo tu večjih izprememb. Mnogo preglavic povzroča občinam pobiranje trošarin, ki so zaradi nerednega plačevanja in zavoljo tihotapstva tako padle, da so bile ogrožene občinske finance pri zelo mnogih občinah.

Mnogo skrbi povzročajo občinam dolgovi za zidanje šol, ki jih občine zavoljo izpadka dohodkov le s težavo zmagujejo. Pri nekaterih občinah bo morala priskočiti na pomoč banovina ali država, ker so dolgovi nasproti današnjim dohodkom preveliki. Sploh bo treba misliti na ustanovitev posebnega banovinskega sklada za finančno ozdravljenje občin, ki so zašle v finančne težkoče brez lastne krivde.

Sedanje občine morajo predlagati krajevni kontroli v pregled občinske račune od leta 1929. naprej. Umestno bi bilo, da se v finančnem zakonu za leto 1934/1935. sprejme določilo, da se vsi občinski računi občin dravske banovine za leta 1929. do 1931. smatrajo za rešene, če so v stvarnem pogledu v redu, četudi priloge morda niso vse pravilno kolkovane.

Zakoni o preskrbi ubožcev vzlic novemu občinskemu zakonu še niso izenačeni. Ljudstvo na deželi mnogo trpi zaradi ogromnega števila beračev, ki v celih trumah hodijo od vasi do vasi ter mnogokrat z grožnjami izsiljujejo podpore v blagu ali v denarju. S posebnim zakonom naj se uredi prisišno delo v banovinskih prisilnih delavskih oddelkih.

Z uveljavljenjem novega zakona o občinah je stopilo v ospredje tudi zelo važno vprašanje občinskih uslužbencev, zlasti občinskih tajnikov. V smislu določb tega zakona mora ban izdati uredbo o občinskih uslužbencih, ki bo najbrže objavljena ob koncu tega meseca. Vprašanju občinskih uslužbencev moramo posvetiti največjo pažnjo, ker se je v praksi pokazalo, da brez marljivega in sposobnega uslužbenstva občinska uprava ne bo mogla uspevati. Uredba se bo morala ozirati tudi na dejstvo, da imamo že zdaj nastavljenih lepo število dobrih, poštenih in zelo sposobnih tajnikov, katerih ne smemo kratko in malo vreči na cesto, dasi nimajo izobrazbe, ki jo bo uredba morda zahtevala. Jasno je, da mora uredba vsebovati tudi določila o pravicah uslužbencev. Zlasti se morata urediti vprašanje pokojnine in pa stalnost službe.

Županska zveza ima sedaj za vsak srez svoj pododbor, ki lahko stalno razpravlja o vseh potrebah dotičnega sreza. To delo je potrebno in čim delavnejši bodo ti pododbori, tem lepši bo razvoj občin. Prosim vse gospode župane, da nas podpirajo pri našem delu, ker le potem nam je zagotovljen popoln uspeh.

Na koncu svojega poročila je g. dr. Fux predlagal

naslednje resolucije:

1.) Kr. bansko upravo naprošamo, da odredi, naj finančni oddelki, ki pobirajo občinsko trošarino na vino, izplačajo pobrano trošarino naravnost občinam in ne po kr. bankski upravi.

2.) Finančno ravnateljstvo v Ljubljani naprošamo, da odredi, naj se izplačajo občinam vsi zaostanki na občinskih dokladah, kolikor so plačani. V bodoče naj se vplačane doklade takoj nakazujejo občinam. Davčne uprave naj predložijo občinam vsako četrt leta seznamek že vplačanih doklad.

3.) Ugotavljamo, da so postale finančne težkoče občin dravske banovine zaradi velike gospodarske stiske nevzdržne, zaradi česar pozivamo vse odločilne činitelje, naj upoštevajo ljudi položaj občin ter jih ne obremenjujejo z novimi deli.

4.) Ugotavljamo, da občine le z največjo težavo plačujejo zakonito določeno stanarino in kurjavo učitelstvu ter pozivamo odločujoče činitelje, da čimprej potrebno ukrenejo, da se občine razbremenijo teh dajatev.

5.) Pozivamo kr. vlado, da čimprej predloži narodni skupščini zakon o preosnovi davkov in zakon o samoupravnih finančah.

6.) Kr. banska uprava naj čimprej ustanovi poseben sklad za finančno ozdravljenje občin, ki so zašle v finančne težkoče brez svoje krivde.

7.) Ministrstvo za socialno politiko naj čimprej predloži narodni skupščini zakon, s katerim se prepreči nepotrebno beračenje in se ustanove v posameznih banovinah prisilni delavski oddelki. Izenači naj se zakonodaja o preskrbi občinskih ubožcev.

8.) Odločujoče činitelje pozivamo, da delujejo na to, da se v finančni zakon za leto 1934./1935. sprejme določilo, da se smatrajo občinski računi občin dravske banovine za leta 1929. do 1931. za rešene, če so v stvarnem pogledu v redu, četudi bi biloge ne bile pravilno kolkovane in takse in davki ne pravilno odvedeni.

9.) Kr. bansko upravo naprošamo: a) da poskrbi za enotno označbo občinskih organov po zakonu o občinah (danes na primer se piše: župan, načelnik, predsednik); b) da izda vzorne osnutke vseh pravilnikov in statotov po zakonu o občinah; c) da izda pravilnik za izdajanje živinskih potnih listov, ker so dosežani predpisi zaradi izvršene spojitve občin nevzdržni.

Sledila je

živahna razprava,

v katero so posegli številni zborovalci, župani in poslanci, in ki je obravnavala vsa najvažnejša pereča vprašanja naše občinske politike.

Poslanec g. Urek je glede bodoče uredbe o občinskih nameščencih opozorjal, da je treba vprašanje njihove usposobljenosti rešiti tudi v skladu s podedelskimi razmerami. Narodni poslanec g. Mohorič je podal zgoščeno poročilo o gospodarskem položaju države in občin. V naši banovini je gospodarski položaj razmeroma mnogo boljši kakor po ostalih pokrajinah države. Obdavčenje našega gospodarstva je že prehudo. Zato naj vse občine streme za tem, da po možnosti znižajo doklade. Vsak župan, vsaka občinska uprava ima v današnjih hudih časih nalogo, da je kakor skrbna mati svojim ljudem: znati mora umetnost, da tudi brez denarja ali z majhnim denarjem nekaj stori. Župan g. dr. Puc je dokazoval potrebo znosne davčne osnove in pravične razdelitve davčnih bremen. O vprašanju občinskih trošarin na alkoholne pijače je na izvajanja poslanca g. Petrovarja pojasnil predsednik g. Babnik, da se je zveza od vsega početka borila, da doseže to trošarino v iznosu 150 Din. Občinski tajnik g. Jagodic iz Tržiča je v imenu občinskih nameščencev prosil zvezo, naj jim gre v zadevi nove uredbe na roko, tako da občinski uslužbenci, ki imajo dolgoletno prakso, pa nimajo zadostne šolske izobrazbe, z njo ne bodo degradirani ali celo odpušteni.

Po kratkih razpravljanih je skupščina v načelu še sklenila, da se bo na odločujočih mestih zavzela za to: naj bi občinske doklade plačevali tudi občani, ki so zaradi velikega števila otrok državnega davka oproščeni, pa so razmeroma pre-

možni; naj se za omiljenje načina, kako se izterjajo davki, uvede po vaseh ta praksa, da bi zanesljivim gospodarjem občina jamčila plačilo davkov, da jih s tem obvaruje eksekucije, naj se družbeni davki ne bi od pristojnega oblastva zniževali v obsegu, ki je poguben za ravnovesje občinskih proračunov.

Župan g. Litrop iz Turnišča v Prekmurju je predlagal, naj bi v združeni občini občani tiste bivše občine, ki je v združitve prinesla mnogo več premoženja kakor druge, plačevali poslednje doklade. Banovinski tajnik g. Gorkič je pojasnil, da za takšno rešitev te zadeve ni nobene zakonske podlage.

Tajnik g. dr. Fux je predložil še resolucijo o razlaščenih gozdovih dedičev grofa Karla Auersperga v Kočevju, s katero se poziva državna uprava, ki je gozdove že prevzela, naj varuje koristi kmetijskega prebivalstva in naj prevzame tudi gozdove na vseh ostalih veleposestvih, ki spadajo pod reformo. Resolucija je bila soglasno sprejeta in bo po posebnem odposlanstvu Županske zveze predložena predsedniku vlade in ministru za kmetijstvo.

Pri volitvah

so bili vnovič soglasno izvoljeni: predsednik Babnik, prvi podpredsednik dr. Puc, drugi podpredsednik župan iz Št. Lenarta v Slovenskih goricah dr. Gorišek, tajnik dr. Fux, v odbor r. za vsak srez po en odbornik in namestnik.

4000 otrok strada v rudniških revirjih Trboveljske premogokopne družbe

Čitatelji in naročniki, darujte za gladujoče rudarske otroke!

Kakor so bralci obveščeni že iz prejšnjih števil našega lista, so je uredništvo «Domovine» odločilo, da priredi med svojimi naročniki in čitatelji na kmetih zbirko živil za gladujoče rudarske otroke v Trbovljah, Hrašniku in Zagorju. Ta naša akcija ima namen, da v tem zimskem času, ko se vsakemu človeku odprca srce celo za ptice, ki se v svoji stiski zatekajo k toplim človeškim bivališčem na vasi,

obudimo v svojih dušah tudi misel na sočloveka in rejaka, ki je obsojen na

smrt od gladi, če mu ne priskočimo na pomoč.

Ne obračamo se s svojo prošnjo na tiste, ki sami ničesar ne potrebujejo, kar bi mogli utrpjeti — dasi vemo, da bo med zbranimi darili tudi marsikateri dar od matere ali očeta, ki sam svojim otrokom nima vsega na ponudbo.

Od nekdanj je bilo tako, da je siromak zmerom najlaže razumel stisko siromašnega soseda.

Posebej pa se obračame na vse tiste kmečke gospodarje in gospodinjice, ki

RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

10

In mislijo, da bi jaz postal tak, kakor so oni: jaz, Rok!

Toda čudno je to, da zraste iz ponižnosti taka moč, da so možje z globoko sklonjenimi glavami tako gospodovalni duhov; in da vlada skupina teh ubogih božjih hlapcev pol sveta in celo mnoge vladarje tega sveta.

Vsak dan govorim v svoji mladeniški moči in svoji veri v prihodnost za farizejem iz svetega pisma: «Bog, zahvaljujem se ti, da sem mladi gospod Rok in da bom to ostal in da ne bom duhovnik!» In vsak dan moram bolj strmeti in tudi priznavati: «Vendar je čudno, skera je samo to že skrivnost, velika, božja, da so postale betlehemske jaselce tak vladarski prestol.»

Opazam dobro, da se vedejo duhovni gospodje zelo pametno ali pa da vsaj tako mislijo. In obenem opazam tudi vzrok njihove modrosti. Zelo vneto me bašejo s cerkveno zgodovino, ki je obenem svetovna zgodovina. Tudi s kulturno zgodovino — v najvišjem zmislu mišljeno. Vsaka beseda priča o cerkveni moči in mogočnosti; vsaka beseda izžareva zmago in slavo, zasveti se obenem v nebeški glorijski, ustvarja cesarstva in postavlja prestol za kralja kraljev...

Kadar je pouka v samostanu konec, grem takoj ven. Kar zdravim v htev, ki je lep kakor vse drugo v hiši svetnikov. Moj plavec mi veselo zarežeče nasproti, skočim nanj in — ododod.

Že na dvorišču začujem glasno tuljenje. Moji mrejni sta tam. Spremljata me in mojega konja, toda ostati morata zaprta zunaj samostanskih vrat. Zdaj vzdigujeta s svetega praga pravi peklenški trušč.

Brat vratar mi odpre. Zaradi mojih kocastih pošasti je v smrtnem strahu in komaj se pri odklepanju reši, da ga ne podereta po tleh. Privzdigne kulo in urno odskoči. Mimo meniška planeta moja psa na dvorišče, skačeta po plavcu k meni s takim laježem, da pošteno zmotita samostanski mir.

Vrata so odprta; v diru se poženem ven. Moj konj rezgeta, moja psa rohnita — najrajši bi zmagoslavno zavriskal.

Ušel sem samostanskemu jarmu!... Še deset minut ne mine in že dirjam pod kstanji Platterjeve domačije. To je tudi svet kraj, od neba ustvarjen za molitev in oboževanje. Še celo sveto podobo je postavilo v svoji neumljivi dobroti in postavilo za njenega čuvaja divjega mladega gospoda Roka z Enne. Ta bo opravljal svojo službo!

Zmeraj je enako; vsak dan ista, nerazumljiva, prekipevala sreča, da sem skupaj z Juditko, ki se vede tako resno in poštero kakor kakšna Judita. Časih mi postane pri tem tesno pri sru in rečem si: «Saj ji je šele petnajst let; še pravi otrok je!»

Zakaj, to je res, čeprav se ji sveti na roki moj zlati otroček, ki je o njem rekla, da ji je kakor prikovan...

Zmeraj ista sreča me spreletava, kadar pridem na Platterjevo domačijo, kjer sije zame zmeraj solnce, če je nebo še tako sivo in če vleče iz Schalderske doline še tako hud veter. Judita me sprejme na svoj mirni način, kakor sprejme človek to, kar je njegovega. Njen zverinjak je ves okoli nje. Moji mrejni jo viharno pozdravita, moj plavec se obrne z vitkim vratom k njej in je zadovoljen šele tedaj, ko ga njena roka pogladi. Skupaj se izprehajava po kostanjovem parku, po poljih turševice, po vinogradu, vrtu in hiši; jaz, veliki mladenič, govrim neumne besede, moja mala Judita pametne. Zakaj pa ima tudi tako rdeče ustnice, ki jih moram zmeraj gledati, in si misliti?

Toda tako kmalu se to ne bo spet zgodilo: poljubljanje namreč. Moralo bi se zgoditi, da bi prišla spet oba skupaj v smrtno nevarnost. Morda bi takrat še enkrat —

Toda nihče izmed naju noče smrti; ampak oba hočeva življenja. In hočeva ves solnčni svet, ki zaliva vsak dan Platterjevo domačijo. Hočem nabrati nebeškega sijaja okoli njene glave, da bi se ljubljena glava vse življenje svetila v pravi glorijski, skoraj kakor venec žarkov okoli temena moje svetnice zaščitnice, svete Barbare.

Platterjeva domačija ima tudi gorske pašnike. Na daleč in na širok so najvišji in najlepši lego

imajo v svojih shrambah, kaščah in kletih zadosti žita, krompirja in fižola, da se njihovim družinam ni treba bati pomanjkanja do prihodnje letine.

Nujno jih prosimo, naj ne prezro tega našega poziva, naj se odzovejo prošnji, s katero trkajo na njihova vrata štirje tisoči bednih in izstradanih otrok iz rudniških revirjev! Ves svet je v stiski in narod, država in svet se bodo rešili samo, če se bomo vsi zavedali, da mora sosed sosedu, rojak rojaku, človek človeku pomagati.

«Domovina» ne more pošiljati ljudi, da bi z vrečicami v rokah hodili od hiše do hiše po vseh vaseh in da bi trkali na vsakih vratih, prosili in zbirali živila za rudarske otroke. Samo od daleč

lahko «Domovina» s tiskano besedo potrkna na Vaša srca, samo od daleč Vas lahko prosi — nekaj, mnogo pa morete napraviti sami.

Takšen način zbiranja ima svojo dobro in slabo stran — dobro za Vas, slabo za rudarske otroke. Nihče Vas v hiši ne bo nadlegoval, nič Vam ne bo treba godrnjati, če se Vam samim morda ne godi zadosti dobro ali če ste imeli ta teden že preveč beračev pri hiši.

Ko tele čitate lepo na toplem doma, Vas prosimo, ustavite se malo in razmislite, kaj boste lahko dali. In nič se ne hudajte na nas, če Vas prosimo še za nekaj več kakor samo za darila — če Vas prosimo, da darilo odnesete sami ali ga pa pošijete po kakšnem svojem človeku do najbližjega gasilskega društva in ga izročite predsedniku, poveljniku ali kakšnemu drugemu gasilskemu delavcu, ki Vam je znan.

Domenili smo se namreč z vodstvom Jugoslovenske gasilske zveze v Ljubljani, da bodo gasilska društva in čete zbirale darove po vseh vaseh, jih zavile, kakor je treba, in jih po železnici odposlale županstvu v Trbovljah, kjer je sedež skupnega pomožnega odbora za vse premogovne kraje.

Zavedati se morate, da so gasilci s tem prevzeli veliko, pomembno človekoljubno delo, kakor so gasilci zmerom pripravljani, da se odzovejo vsakemu klicu na pomoč. Po njihovem vzgledu, Vas prosimo, storite tudi Vi nekaj dobrega.

imajo. Še celo samostan v Novi Štifti nima tako sočnih pašnikov in boljše rejene, močnejše živine. Kdor stoji zgoraj, gleda globoko v gorski čar Dolomiti. To je divji, divji svet! Obenem pa je zelo vzvišen. Močno srce mora imeti tisti, ki hoče stanovati pod njegovimi kamenitimi gnotami in skalnati grebeni.

V poznem poletju gre Judita z gospo županjo in nekaj deklami na planino, kjer imajo gospodarji Platterjevega doma že od nekaj veliko kočjo iz tramov za prebivanje čez poletje. Ta gorska kočja stoji že tri stoletja — in tri stoletja prebivajo Platterjevi poleti gori in divjini. Koča stoji sredi široke, odprte trate, visoko nad temnim jelovim gozdom, pred vhodom v globoko sotesko, skozi katero šumi bel ledeniški potok. Tramovi te kočje so od tristoletnega solnca počrneli in v avgustu stoje kakor mogočna kopa sredi zlatorumenega polja arnike. Za njo pridejo gorski nageljni in njim poslednje poletno cvetje, vijoličasti encijan, tako da je tam gori pravi vrt.

Zdaj imam dolgo in naporno pot iz doline v hrib. Z diranjem je konec. Moj plavec mora korakati navzgor, plezati kakor koza. Mrečina je najboljše. Na poslednjem kosu poti zbežita daleč naprej in me tako naznanita, da pridem, ko me že vsi čakajo. Pravim: vsi. Zakaj tudi zverinjak je šel gor. Bolj kakor kdaj prej je Judita podobna čarovnici, hčerki Circe, ki je spremljevalce plemenitega mučenika Odiseja tako sramotno izpremenila.

Poiščite kaj malega v svoji shrambi, pomagajte siromakom v rudniških krajih, kakor Vaši otroci nasipajo drobtinice pticam na zasneženem vrtu! Poiščite kaj in zanesite gasilcem, kadar bo čas!

Povedati Vam namreč moramo še, da živil za gladujoče rudarske otroke ne moremo po vsej Sloveniji zbirati vsak dan,

temveč smo določili dneve od 21. januarja do 4. februarja za zbirko. V tem

Skrb za pohabljeno mladino nam bodi dolžnost

Delovni načrti velikih državnikov in vseh strank po svetu posvečajo dandanes vso pažnjo ureditvi odnošajev ljudi v človeški družbi, tako da bi imeli posamezniki kakor tudi vse človeštvo največ koristi. Čedalje večji je obseg takih vprašanj in človeška družba ima več takšnih ljudi, ki potrebujejo od nje pomoči. Naša Jugoslovenska nacionalna stranka je tudi vnesla v svoj delovni načrt jasne smernice za najboljšo rešitev številnih socialnih vprašanj, ki jih je mnogo treba reševati najprej preko občinskih odborov.

Pred dnevi so se sestali v Zagrebu vzgojitelji in veščaki, ki vzgajajo in poučujejo slepe, gluhe in neme ter skrbijo za vse ostale pohabljene otroke z duševnimi in telesnimi napakami. Ustanovili so močno stanovsko zvezo, da bi z njeno pomočjo napredovali v svojem ljudem poklicu ter zlasti poglobili zvezo med seboj in javnostjo in zbudili v tej vso potrebno pozornost za svoje varovance, ki so najbednejši člani človeške družbe. Vzgojitelji te dece imajo najhujše delo, ki ga ne morejo opravljati čisto v redu brez pomoči države in vse javnosti.

Pri zadnjem ljudskem štetju so našli med drugimi 11.000 slepih, 17.000 gluhonemih in 20.000 hromih otrok. Vsi ti in drugi telesno in duševno zaostali otroci sestavljajo strahotno število 100.000 malih pohabljenec, za katere pri nas ni zadosti vzgojnih zavodov. Treba je najti najboljši način, kako bi se dalo pomagati tej najbednejši mladini. Pohabljeni otroci, ki so prepuščeni lastni grenki usodi, so največji siromaki in pa tudi velika nesreča za vso družbo. Razumljivo je zato, da se po vsem svetu posveča tej mladini posebna skrb.

Dolomiti gledajo prebivalcem gorske kočje naravnost v okna. Judita ne more trpeti zapuščene divjine. Da — če bi mogla izpremeniti Dolomite v travnike in pšenična polja, saditi na Schlernu krompir in uporabiti skalnate piramide v vrtu kralja Lavrina za špalir, kjer bi privezovala plemenito sadje...

Zdaj smo v jeseni. Na grajskem vrtu cveto astre, turščica zori in trgatav se začenja. Potem pride na vrsto poslednje sadje, kostanj. Zdaj pečemo mlado turščico. To delamo nad ognjem v kamninu v velikih dvorani. S svežim sirovim maslom namažemo nežni poljski sadež in ga pojemo. Časih pa pride sladek mošt s pečenim kostanjem. To še boljše diši.

In vsak dan opažam na vsem, da moramo na gradu zelo stiskati. Grajska gospa bi potrebovala novo obleko in grajski gospod nič manj. Vendar pa mora iti tudi brez tega. Mesenega pride zdaj le redkokdaj kaj drugega na mizo kakor divjačina, ki jo podere mladi gospod. Na kljunače hodim in divje raje zasledujem na Vahrskem jezzeru. Drozgom ne morem več nastavljeti zank. To je lov za otroke in ženske! Pač pa lovim gorske ruševce in gorske zajce tam gori na Plosi. Če pridem na Ploso, kjer so ruševci in gorski zajci, moram napraviti ovine čez Platterjeve pašnike. Ali mi torej more kdo zameriti, da pri nesem svoji dragi materi največ plena odondod?

Ne more se povedati, kako čudovita je moja domovina v jesenskem času. Povsod je čudovita in nezemeljsko lepa, kakor ljubzen, ki io mlad,

času, Vas prosimo, zanesite tisto, kar ste se namenili darovati, svojim gasilcem.

Zlasti tri nedelje in pa Svečnica, ki so v tem času, bodo najbrž za Vas najbolj pripravnimi dnevi, da storite to narodno in človečansko dolžnost.

Naj med čitatelji «Domovine» ne bo človeka, ki lahko kaj daruje, a bi od tega našega zbiranja izostal.

Pri nas so bile brige za pohabljeno deto malenkostne. Da, celo mnogi naši bivši občinski odbori so kljub vsej krščanski usmiljenosti, ki so jo radi izgovarjali, naravnost brezsrčno ravnali s pohabljeno dečo, ki se je rodila v njihovi občini. Pisec teh vrst je poznal uglednega vaškega voljaka, ki je sedel na občinskem stolu nepretrgano pet in dvajset let in bil splošno spoštovan. Pa je našel pisec teh vrst gluhonemega fantiča, kočarskega sina, ki seveda ni hodil v šolo, pač pa je kazal zelo veliko nadarjenost. Ko je vprašal mater o vzrokih žalostnega otrokovega stanja, mu je le-tá med jokom odgovorila, da je bil otrok vse do tretjega leta zdrav, da je čul in govoril, tedaj pa ga je obiskala škrlatica in mu vzela sluh. Ze naučeno govorico je pa otrok pozabil. Polno je imel otrok čudnih igrak: starih ključavnic in druge ropotije, med njo tudi staro zavrženo budilko. Cele dneve je fantič presedel v svojem kraljestvu ter razdeval in razumno spet sestavljal svoje igrake. Pa je postal pisec pozoren nanj, da bi nemara po potrebnem pouku postal iz njega dober rokodelc. Stopil je torej do župana in mu svetoval, naj se zavzame občina za siromaka in mu preskrbi potreben pouk. Silno se je začudil oblastni veljak in se zaničljivo zasmel: «Kar vi sami posinovite tega pankrta, ki ga je Bog dal za šibo svojim nemarnim staršem. Občina nima denarja za to, da bi stregla s potico vsakemu beraču, ovsenjaka bo pa že še dobil pri dobrih ljudeh, kadar bo padel nam v breme.» Hrbet je obrnil gospod župan, nato pa se je okrenil in važno zamahnil z roko: «Podpore za dobre plemenjake požrejo ves odvišni občinski denar. Kaj bi se ne uprla vsa občina, če bi porabili denar za

srečen zemeljski otrok tudi ne more opisati, ampak le občutiti.

Na najnižjih grebenih leži že nov sneg, medtem ko so planine še zmerom poletno zelene; skozi jasno ozračje se pode v dolgih, leskelajočih se verigah divje gosi. Z grebenov sega pogled tako daleč, tako daleč. Med jelkami in smrekami stojé mecesni s skoraj svetlo obleko. Divja češnja se barva škrlatnordeče, treza je žveplenorumena in kostanj zlat. V globlinah je samo svetlikanje in žarenje. Kakor iskree se solnčni svit se sveti jesensko listje v dolinah. Prsi dišajo globoko in prosto, srce bije močno in veselo.

Jeleni kličejo zdaj, da zveni kakor tuljenje. Vi mladi, učeni samostanski učenci, kako mi je žal za vas! Kadar se grčeče oglasi jelen v bojevitó pogumnem ljubezenskem poželenju, ne smete začutiti, kako vzdrhti vaše srce. Kaj veste o skrivnostni grozi tihih noči, kadar gre lovec od doma, da zasledi tulečega kralja gozdov; kaj veste o čarovnji lesketa polnih mesečnih noči, ko preži človek ob robu gozda na plemenito divjačino; kaj o mrzličnem pričakovanju, kadar naskakuje ob mraku pomladanskega jutra zaljubljenega divjega pčelina? Postanite pobožni menihi, Boga se boječi duhovniki, vi, šolarji iz samostana Nove Štife! In zato naj vam ne zavida nekdo, ki je tisočkrat srečnejši pod svobodnim nebeškim obokom kakor vi v svojih svetih hišah, pod baldahini in na škofovskih sedežih, ko ukazujejo človeškimi dušam.

šolanje tiste pokveke, namestu za tako važno pa-nogo našega gospodarstva, kakor je živinoreja.» Minila so leta. Mutec je odrasel in bil v spotiko vsej soseski. Neke jeseni pa so se pričeli po tistih krajih silno množiti požigi. Danes je gorelo v tej, jutri v oni vasi. Vse prebivalstvo je v strahu iskalo požigalca, dokler ni naključje nanese, da so ujeli mutca, prav ko je tištal gorečo žveplenko v neki skedenj. Pred sodniki so dognali, da je mutec iz maščevanja požgal 21 posestnikom domačije. Občutno so ga obsedili, po prestani kazni pa so ga oddali v prisilno delavnico. Pa je pisec teh vrst spet našel na oblastnega bivšega župana in mu očital, češ, da je on kriv, da je otrok propadel. Orisal mu je ogromno škodo, ki jo je imela družba od mutčevih zločinov, katera bi sicer ne nastala, če bi občina oskrbela v mladosti mutcu potreben pouk. Pod težo dokazov je priznal župan, da ni ravnal prav ne kot dober gospodar ne kot spoznaven župan.

Po smrti je kes prepozen in brez koristi je zvonjenje po toči. To ve vsak čitatelj, prav tako pa bo spoznal vsakdo, da se iz nesreče, ki je z-dela gori omenjeno občino, lahko prav mnogo naučimo. Poglejmo po vseh naših vaseh, zberimo uboge pohabljene otroke in jih dovedimo, dokler je še čas, do primerne pouka, odnosno zdravljenja, saj se da še mnog mutec pripraviti do go-vora in mnog kraljevec do ravne hoje. Tu ni treba prav nič vpraševati, kdo sme in kdo ima dolžnost brige za te siromaške. Vsak naš pristaš se mora resno zavzeti za to važno vprašanje rešitve pohabljenih otrok in mora zahtevati od svojih od-bornikov v občini, da storijo svojo dolžnost in pomagajo po načelih Jugoslovenske nacionalne stranke rešiti bedne pohabljenec pred propadom, družbo pa pred morebitnim bodočim zločincem. Bogate starše pa je treba primerno poučiti, da bodo v redu skrbeli za bodočnost svojih pohabljenih otrok. Vsakdo, ki pametno motri svet okrog sebe, mora priznati, da večino zločinov izvrše prav duševno in telesno zanemarjeni pohabljenici. Z brezbriznostjo nasproti njim v mladosti si druž-ba sama pleče bič za bodoče. Ne posnemajmo torej v tem starih zmot, temveč pokažimo, da je Jugoslovenska nacionalna stranka zbirališče pa-metnih, pravičnih in usmiljenih mož, ki vedo pri-jeti zlo pri korenini, kar največ zaleže.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Letos je krasna jesen! Kakor kraljevski plašč, leskelajoč se in plameneč, leži jesenska krasota široko nad našo gorsko pokrajino. Judita prebiva še zmeraj v planinski koči in — jaz hodim še zmeraj na Ploso za gorskimi zajci in planinskimi jerebi. Ker pa je vendar treba nasaditi na Platterjevi domačiji marelice, se bo gospodarica gotovo kmalu vrnila dol v svojo graščino. Nad tisoč vit-kih sadnih drevesc bo nasadila, kakor da bi mo-rala Platterjeva domačija zalagati vso Tirolsko s sladkim sadjem, ki je tako lepe barve. Pri nas doma pa varčujemo bolj kakor kdaj prej in vse, kar prihranimo — saj bo tako malo — pojde na Dunaj, kjer mora biti najstarejši mladi grof Enn-ski «stanu primerno» vzgocen. In jaz naj dam med svojimi divjimi lasmi zarezati tonzuro?

Sladka moja mati, strogi moj oče, poglejta vendar to zmešnjavo kodrov na glavi svojega za-dnjerojenca — kako bi mogle med njimi škarje napraviti okroglo plešico? Pustita, za božjo voljo, mojim lasem, naj rasejo, kakor jih pusti nebo rasti!

Sedmo poglavje.

Romanje h krvavečemu srcu Marijinemu.

Moja pobožna mati se misli odpraviti v teh svetlikajočih se popoldnevih poznega poletja na božjo pot h krvavečemu srcu sladke Matere božje. Docela sama hoče iti. Niti hlapec ali dekla je ne smela spremljati. Peš hoče prehoditi to dolgo in naporno pot. Zato sem zelo žalosten.

Politični pregled

V soboto 6. t. m. je bila

petletnica zgodovinske odločitve našega velikega vladarja.

Pet let je poteklo od manifesta, ki je 6. januarja leta 1929. započel novo dobo v naši zgodovini, dobo smiselnega, doslednega in vztrajnega dela za prepород in utrditev jugoslovenskega naroda in Jugoslavije. Mnogo se je v tem času storilo. Mnogo storjenega dela niti ni na zunan vidno, saj je ta doba padla v čas, ko nas je zajela svetovna gospodarska stiska. Delo za omiljenje gospodarskih težav je zahtevalo mnogo sil in trezni ljudje, ki znajo malo misliti, morajo priznati,

da je bilo le nam vsem v prid, da se je prav v teh hudih časih začelo resno delo.

Nelahko si predstavljamo, kako hudo bi bilo, če bi nas stiska zgrabila v razmerah, kakršne so bile pred 6. januarjem leta 1929. Delo sicer še ni končano, a dsegli bomo vse smotre, če se bo pri nas narodna zavest še bolj utrdila in če bo volja do treznega dela še močnejša.

Po umoru uglednega rumunskega ministrskega predsednika dr. Duce je rumunska vlada odstopila.

Novo vlado je sestavil dr. Tatarescu.

V glavnem je bila nova vlada ob sestavi neizpremenjena. Le finančno ministrstvo je prevzel Slavescu namesto Bratianua, ki je bil izvoljen za predsednika liberalne stranke, pa je zato odstopil po starem običaju, da noben predsednik stranke ne more biti obenem član vlade. Zunanji minister je spet Titulescu, ki še okleva. Minister za vojsko Ujca je čez nekaj dni odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan general Antonescu.

Dne 4 t. m. zvečer je bil

v Celovcu izvršen napad na naš konzulat.

Na poslopje je bila vržena bomba, ki se je razpočila pod okni spalnice generalnega konzula g. Dušana Miroševića. Poslopje je bilo zelo poško-dvano, a človeških žrtev k sreči ni bilo. Celovška policija je uvedla preiskavo, da izsledi napadalca. Koroški deželni glavar je izrekel našemu konzulu obžalovanje. Kakor se sodi, ima bombni atentat na poslopje našega konzulata politično ozadje. Ze nekaj dni namreč vrši del avstrijskega tiska

Moj oče jo od tega načrta ni odvrčal. Prav tako tudi kaplan, in jaz — oh, tega ne morem.

Saj hoče mati poromati zaradi mene h krvavečemu srcu Božje matere, morda bosa po ostrem kamenju, po osatu in trnju ... Zakaj pa roma tja h krvavečemu materinskemu srcu Nebeške kraljice? Zakaj?

Ker krvavi srce moje matere zaradi njenega najmlajšega sina! In krvavi, ker on noče iti v Rim; ker noče postati duhovnik, ampak se hoče oženiti z Judito Platterjevo. Tisto Judito Platterjevo, ki ima že zdaj svojega Boga in svojo vero, čeprav je še tako mlada.

Zato daljna, naporna božja pot!

Zaradi svojega sina bo moja mati pri krvavečem srcu Marijinem klicala nebo, darovala voščenko in se zaobljubila, da bi šel njen sin v Rim. postal v Rimu duhovnik in pustil Judito Platterjevo. Toda nebo molitve moje pobožne matere ne bo uslišalo; devico Marijo bo zastonj prosila, voščenka bo zastonj darovana in zaobljuba bo zastonj.

Potem šele bo sveto srce moje sladke matere krvavelo zaradi njenega srečnega sina.

Moja mati je šla na božjo pot. Oblekla je svojo najslabšo obleko in vzela s seboj le malo denarja.

Do hribov sva jo smela oče in jaz spremljati. Dalje ne! Oštelu naju je, ko sva v skrbeh gledala za njo; kakor da je ne bi pustila v nebeškem in svetniškem varstvu! Vprašala naju je, kaj se ji more zgoditi?

hudo gonjo proti naši državi, ki ji očita osvajalne težnje. Na čelu te gonje je glavno glasilno kleri-kalne krščansko-socialne stranke «Reichspost». Napadalca še niso izsledili.

V ponedeljek je otvoril v Pragi

posvetovalni sestanek gospodarskega sveta Male antante

češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Podlago razgovorov tvori načrt za gospodarsko sodelovanje držav Male antante, ki ga je odobril stalni svet Male antante junija lani, kakor tudi vse dopolnitve, ki so bile izdelane pozneje. S praktičnim gospodarskim sodelovanjem Jugoslavije, Češko-slovaške in Rumunije se bo ustvarila osnova go-spodarske obnove v Srednji Evropi.

Grški zunanji minister Maksimos, ki je imel te dni v Rimu razgovore z italijanskimi političnimi voditelji, je odpotoval iz Rima proti Parizu in Londonu. Pred odhodom je dejal, da

je imel priliko poučiti Mussolinija o grškem načrtu za slogo in sodelovanju med narodi.

Zlasti hoče Grčija doseči prijateljske pogodbe z vsemi balkanskimi državami. Pariški listi, ki poročajo o potovanju grškega zunanjega ministra Maksimosa po Evropi, z vidnim zadovoljstvom

napovedujejo podpis balkanske pogodbe

v nekaj mesecih. Pri pogodbi bodo udeležene Turčija, Grčija, Jugoslavija in Rumunija. Osnova pogodbe bo priznanje sedanjih mej v smislu do-ložb mirovnihih pogodb. Pariški «Temps» piše, da si te države prizadevajo pridobiti za pogodbo tudi Bolgarijo, ki se pa še obotavlja. List naglašja, da se ta nova zveza držav ne bo priključila Mali antanti, nego bo ostala samo zveza balkanskih držav.

DOPISI

BIZELJSKO. (S m r t n a k o s a.) V vasi Gregovcah je zatisnil 23. decembra za vedno oči daleč naokoli znani in priljubljeni 78letni posestnik Andrej Kocjan. Pokojnik je bil delaven in skrben gospodar. Ni se bal dela, samo da bi njegova družina ne živela v pomanjkanju. Bog mu je plačeval njegov trud, da je postal premožen kmet. Ni bil pa samo delaven na svojem posestvu, nego je bil tudi vnet gasilec celih 43 let. Za zasluge na

Če le ne bi bila tako rahla in nežna; če le ne bi bila pot tako dolga in nesporna.

In ona je tako sama ...

Vreme je južno. Zato sem v skrbeh. Če začne pri močnem južnem vetru deževati, če zavije vroči jug stran in pritisne iznenada ledenomrzli sever, bo snežilo.

Spodaj v dolini v tem letnem času ne more snežiti, pač pa v hribih. Ze v srednjevisokih go-rah pritisneta lahko burja in hud mraz; saj imamo že nov sneg!

Če bi bil šel z njo vsaj sin, ki je zaradi njega šla na romanje!

Še zmeraj divja jug.

V hiši je samotno in pusto: hišne duše manjka. Nisem mogel strpeti v praznih sobah, če sem ven na grajski vrt, sedel v senčnico, mislil na mater in na to, da je zaradi mene —

Kakor bledikast oblak soparice leži jug nad svetlikajočim se svetom; zakaj drevje je še zme-rom v svoji jesenski krasoti. Iz senčnice na graj-skem vrtu gledam kakor iz opazovalnice. Solnce ne more prdreti južne sopare. Toda zlato jesen-sko listje sveti namestu njega.

Kakor môra lega vroča sopara na prsi. Težko dihaš. Pri tem pa je vse tako tiho. Brez glasu je zrak.

In moja rahla, nežna mati hodi pri tem ognje-nem jugu po slabih poten sama!

(Dalje prihodnjič.)

gasilskem poprišču ga je Nj. Vel. kralj odlikoval z zlati medaljo. Bolezen, ki ga je zadela že pred sedmimi leti, je dokončala zdaj svoje delo. Smrt ga je iztrgala iz rok njegovih ljubih. Bizeljsko ne pomni tako slovesnega pogrebnega spreveda, kakor je bil ta. V spremstvu gasilcev so peljali truplo k večnemu počitku k Sv. Lovrencu. Voz je bil ves okrašen z venci, ki so jih poklonili prijatelji in gasilci svojemu tovarišu za slovo. Ko je spreved prispel do gasilskega doma, se je tovariš Smrka, načelnik gasilnega društva, poslovil v imenu gasilcev od pokojnega Andreja z besedami: «Ustanovil si društvo, zdaj pa tu mimo greš z zaprtimi očmi.» Ob grobu je g. župnik poudarjal pokojnikovo dobro delo in tov. načelnik je še enkrat pozval vse navzočne, naj dobra dela pokojnikova ohranijo v najlepšem spominu. Naj bo pokojniku Bog dober plačnik!

BREZOVICA PRI KOČEVJU. Na novega leta smo si tudi mi ustanovili gasilsko četo skupno s sosednje vasjo Zadercem. Kljub punktaškemu nasprotstvu se je prijaviло lepo število delovnih in podpornih članov. V odbor so bili izvoljeni: predsednik g. Peter Maurin, poveljnik g. Albert Maurin, podpoveljnik g. Peter Pešelj, blagejnik g. Josip Springer (Zadec), tajnik g. Alojz Sute, orodjar g. Peter Kalčič, četniki gg. Josip Lampeter in Pavel Maurin in drugi. Novi četi želimo krepkega razmaha.

MALA NEDELJA. (Smrtna kosa.) Pretekli teden smo spremili na zadnji poti k večnemu počitku mladenko Anonjko Majeričevico iz Moravcev. Vsi napori in vse žrtve za zdravljenje niso mogli premagati neizprosne jetike, ki je pokojnici pretrgala nit mladega življenja. Lep pogreb je pričal o njeni priljubljenosti. Naj v miru počiva, preostalim naše sožalje!

POLJČANE. (Smrtna kosa.) Te dni je umrla Drasalovim ljubljena mati in stara mati Elizabeta Drasalova, vdova po carinskem revidentu. Pokojnica, ljubljanka, se je pred nekaj leti preselila v Poljčane k svoji hčeri, učiteljici, da med svojimi najdražjimi preživi leta, ki so ji bila še namenjena. V najhujšem času pred leti, ko so bili otroci še majhni, je izgubila svojega ljubljenega moža. Hud udarec je s težavo prebolela. Vse življenje je bilo odslej posvečeno le otrokom in le tako je bilo mogoče, da jih je pokojnica spravila vse do uglednih poklicev. Bila je spleh prijateljica otrok. Se na letošnjo tepeznico je bila za mladež zelo radodarna. Ko je lani med svojimi najljubšimi praznovala še čvrsta sedemdesetletnico, pač nihče ni slutil, da je zapi-

sana grobu. V teku kratkega bivanja med nami se je prijazna gospa vsem priljubila in je uživala splošno spoštovanje. Bodi blagi pokojnici ohranjen svetel spomin, preostalim naše sožalje!

TRBOVLJE. Delovanje članic našega Kola jugoslovenskih sester je bilo v preteklem letu zelo plodonosno. Društvo se je udeleževalo v prvi vrsti na dobrodelnem poprišču, pa tudi prosvetnega dela ni zanemarjalo, o čemer pričajo številna predavanja, ki so jih preredile članice v preteklem letu. Največjo skrb pa so posvečale članice siromašni deci, da jo obvarujejo gladu in mraza. Tako so tudi rojstni dan Nj. Vel. kralja praznovali z dobrodelnostjo in ob tej priliki razdelile 60 siromašnim družinam živila, 33 siromašnim otrokom močne čevlje in 120 otrokom nakaznice za mleko in kruh, ki ga bodo dobivali v dopoldanskem odmoru v šoli. Rostni dan Nj. Vel. kraljice pa bodo proslavile naše kolašice 12. t. m. ob 20. v veliki dvorani Sokolskega doma z dobrodelno prireditvijo, pri kateri bodo sodelovali člani ljubljanske opere z operetnim programom. Ta prireditev bo slična oni lanskega leta, ki je občinstvu tako zelo ugajala, zaradi česar smo trdno prepričani, da bo ta operetni večer tudi letos prav dobro obiskan, saj je čisti dohodek namenjen spet naši siromašni deci.

VIČ. (Smrtna kosa.) Pri nas je umrl v visoki starosti 86 let splošno spoštovani g. Franc Cankar. Blag mu spomin!

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem mariborskem sejmu so bile cene za kilogram žive teže: debeli voli 3.50 do 4, poldebili 2 do 3, voli za rejo 2 do 2.75, bikji za klanje 2.50 do 3, glavne krave: debele 2 do 3.25, plemenske 1.75 do 2.25, klobasarice 1.50 do 2, molznice in breje 2 do 2.50, mlada živina 3 do 4, teleta 5 do 6 Din. Cene mesa: volovsko I. vrste 10 do 12, II. vrste 8 do 10, bikov, krav in telic 5 do 7, teletina I. vrste 11 do 16, II. vrste 10 do 12, sveža svinjina 10 do 16 Din.

Sejmi

15. januarja: Sv. Filip v Veračah;
17. januarja: Kapela (brežski srez), Kostanjevica, Kotredež, Petrovče, Slovenska Bistrica,

Videm (Dobrepolje), Sv. Peter (ljutomerski srez), Cerklje;

18. januarja: Dokležovje;

20. januarja: Beltinci, Kočevje, Sv. Lenart v Slovenskih Goricah.

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (k tečaju je prišteti še premijo 28.50 %):

1 holandski goldinar za 23.09 do 23.12 Din;
1 nemško marko za 13.68 do 13.69 Din;
1 angleški funt sterling za 185.87 do 187.89 Din;
1 dolar za 35.86 do 36.14 Din;
100 francoskih frankov za 224.18 do 225.30 Din;
100 češkoslovaških kron za 170.18 do 171.06 Din;
100 italijanskih lir za 300.35 do 302.75 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 296.50 Din.
Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 9.12 Din.

Lep uspeh vinskega sejma v Ivanjkovcih

Vinarska zadruga «Jeruzalemlčan» je te dni v Ivanjkovcih priredila sejem ormoško-ljutomerskih vin. Glede na okolnost, da lani nismo imeli preveč dobre vinske letine, kakor tudi glede na to, da je bilo že precej vina jeseni prodanega, se je letos za sejem prijaviло manj vinogradnikov. Navzlic temu je 38 vinogradnikov razstavilo 88 vrst vina v skupni množini 1600 hl letnika 1933. in 200 hl vina starejših letnikov.

Predsednik zadruga narodni poslanec g. Lovro Petovar je s posebnim zadovoljstvom pozdravil lepo število zanimancev iz dravske in savske banovine in celo iz Avstrije, nato pa je razstavo otvoril podnačelnik g. dr. Levičnik, ki je zastopal tudi bana dravske banovine. Prireditev je lepo uspela in je pokazala, da so tudi nova vina prav dobra, vsekakor mnogo boljša, kakor je marsikdo pričakoval.

Prodanih je bilo nekaj sto hektolitrov. Cene so znašale za novo vino 4.50 do 6.50 Din, stara vina pa so bila prodana po 6 do 8 dinarjev liter. Neka partija je bila prodana v Avstrijo. Pričakovati je, da bodo na podlagi sejma in ogleda sklenjene še mnoge druge kupčije. Prireditev je pokazala, da so vinski sejmi v Ivanjkovcih priljubljeni tako pri kupcih kakor pri vinogradnikih.

Franc Blatnik:

Kočo so mu prodali

Na koncu vasi je staroverska lesena kočica, katere slamnata streha je vse prerasla z mahom. Vsa ostala vas ima že zidana poslopja. Sivolas, že upokojeni Miha Grmovšek, lastnik te od Boga pozabljene kočice, stoji pred vrati in gleda, kako delavci popravljajo dovozno železniško progo, po kateri prevažajo velika žaga svoje izdelke na železniško postajo. Miha se še spominja časa, ko ni bilo te železnice in ne žage tam ob robu gozda, kjer teče močno deroča reka. Zene Miha že dolgo nima več. Pokopali so jo bili še na starem pokopališču. Zdaj pa nosijo mrtvece na veliko nove pokopališče daleč od župne cerkve.

Njegova rojstna vas se neprestano širi. Nekdanja majhna železniška postaja se je že tudi povečala, odkar se je lesna industrija začela razvijati v kraju. Mnogo ljudi je zaposlenih v podjetju. Mihi, ki je bil prej navajen na mirno življenje, se zdi, da je število v žagi zaposlenih ljudi neizmerno, saj neprestano sem in tja lazijo najrazličnejši tuji obrabi.

Znanci iz njegove mladosti so že davno mrtvi, a tujci ga ne zanimajo. Po starem gospodarju naprej na svojem majhnem posestvu, redi po enega prešiča in molze svojo kravo, kakor je bil delal takrat, ko je bila še živela njegova žena Urša in so bili vsi njegovi otroci še doma.

Zadovoljen je, da se njegov starejši sin Jože ne vrne domov in ne prevzame posestva, kakor bi bila njegova pravica in kakor to zahteva star običaj, ker bi pač potem stari prišel na preužitek, za kar se pa čuti še prekretek. Jože je zaposlen kot ključavničarski pomočnik v bližnjem mestu, a hčerki sta dobro poročeni. Kadar utegne, razmišlja Miha o vsem tem in ugotavlja sam pri sebi, da je srečen, saj nima skrbi za vsakdanji kruh, a otroci njegovi so dobro preskrbljeni. Seveda, žena Urša mu manjka, toda zaveda se, da ji tudi ni slabo tam na stari božji njivi poleg cerkve. Bridkoso mu povzroča včasih le dejstvo, da ga ne bodo pokopali poleg nje na starem pokopališču.

Pred leti so mu dejali, da bi lahko zaslužil lep denar, če bi hotel prodati hišico in zemljišče, na katerem bi se postavilo skladišče za les. Pa mu ne pade na um, da bi se ločil od svoje domačije. Ponosen je na svojo kočico in rad jo ima.

Tako je že Miha star, da ne šteje več svojih let.

Preko noči je padel na zemljo sneg, mrzlo je postalo in stari, da se ogreje, je hitro stopical z nogami pred hišo sem in tja.

«Dober dan oče», se je zdajci oglašil s ceste krepak mlad mož.

Starec se je nasmehnil.

«Ali si prišel čez nedeljo domov, Jože?» je vprašal oče.

«No, da vas malo obižem!»

Stopila sta v kočico in Jože je pripovedoval o svoji službi, o svoji mladi ženi in o sinku, a govoril je tako raztreseno, kakor da bi prav za prav hotel povedati nekaj drugega. Starec tega ni opazil. Njegov pogled je obledoval krepko postavljeno sina in otipa al blago na suknji, ki jo je imel sin oblečeno.

Zdajci pa je rekel J že nenadno: «Postarali ste se, oče. Delo vam gotovo ne gre več lahko od rok.»

Z naglim sunkom se je stari zravnil: «Zogre, že gre...»

«Kaj pa je treba, da se brez potrebe mučite. Jaz dobro služim, pridite k meni!»

Miha ga je vprašujoče pogledal. Tako Jože še ni govoril. Kaj hoče od njega? Lahna nezaupnost se je lotevala starca.

«Kaj pa misliš! Kdo bo pa na posestvu gospodaril? Ali hočeš morda...»

Jože se je smejal.

«Ne, ne, za kmečka dela nisem več sposoben. Poslušajte, oče...»

Jože mu je začel pripovedovati o dobri priliki za prodajo domačije. Lep denar bi dobil zanjo in živel bi lahko kar od obresti: s prekrižanimi rokami.

Ves prepaden je poslušal Miha sina. Zdelo se mu je, kakor da je denar, o katerem je Jože

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj in kraljica spet v Zagrebu.** V nedeljo se je vrnil Nj. Vel. kralj z Bleda v Zagreb, v ponedeljek pa je prispela Nj. Vel. kraljica, ki so jo na postaji sprejeli maršal dvora general Dimitrijević, minister dvora general Antić, upravnik dvora general Vuković, kraljevi adjutant podpolkovnik Savić in dvorna dama ga. Tavčarjeva, ki je kraljici poklonila lep šopek cvetja. Zbrano občinstvo je Nj. Vel. kraljico burno pozdravljalo.

* **Sreska konferenca JNS v Krškem.** Te dni je bila v Stritarjevi gostilni v Krškem plenarna seja sreskega odbora JNS. Na sejo je prišla tudi večja skupina županov in predsednikov občinskih organizacij JNS, tako da je imela značaj širše sreske konference. Prisotni so bili tudi senator gospod dr. Janko Rajar, narodni poslanec gospod Alojzij Drmelj in člana banovinskega sveta župan gosp. Joško Pfeifer in gosp. Jože Ravnikar. Konferenco je vodil predsednik sreskega odbora JNS gospod Anton Gliha. V imenu glavnega odbora JNS je pozdravil konferenco senator g. dr. Rajar, ki je poročal o političnem položaju po občinskih volitvah. Narodni poslanec g. Drmelj je govoril o gospodarskih uredbah ministrskega sveta. O zunanje-političnem položaju, posebno o najnovejših akcijah za mir na Balkanu kakor tudi o spletkah proti Društvu narodov je poročal novinar g. Anton Ambrož. Da bi bile v sreskem odboru zastopane vse občinske organizacije JNS, so bili v odbor soglasno pritegnjeni gg. Matija Kožar starejši, predsednik organizacije v Velikih Malencah; župan Franc Strgar iz Leskoveca; župan Ivan Dev iz Mokronoga; župan Alojzij Šiško z Rake; Josip Kapler, predsednik organizacije iz Bučke; Leopold Knez, tajnik organizacije pri Sv. Juriju pod Kumom; Franc Karlovšek, predsednik organizacije v Smarjeti; župan Anton Kodrič od Sv. Križa ob Krki; Jožef Lukek in Matija Brezovar, predsednik in tajnik organizacije v Št. Rupertu; Joško Prijatelj, podžupan v Tržišču in Fran Rabuse, občinski odbornik v Kostanjevici. O organizacijskih vprašanjih stranka je poročal sreski tajnik g. Oton Ambrož. V srezu je sedaj 19 občinskih organizacij in dve krajevni organizaciji JNS. V njih je organiziranih 3376 volilcev. V srezu je 14 nacionalnih županov z 268 nacionalnimi občinskimi odborniki. V vseh organizacijah bodo določeni posebni poverjeniki z nalogo, da

organizirajo nacionalno mladino v mladinske organizacije JNS.

* **Poslanec Petovar med volilec na Dravskem polju.** Na povabilo občinske organizacije JNS pri Sv. Janžu na Dravskem polju je priredil narodni poslanec g. Lovro Petovar v nedeljo 31. decembra javen politični shod. Shod je otvoril predsednik občinske organizacije JNS g. Urek, ki je predvsem pozdravil narodnega poslanca g. Petovarja, banovinskega svetnika g. Šolarja in tajnika sreske organizacije JNS. Narodni poslanec g. Petovar je nato obširno poročal o zunanji politiki na Balkanu, o našem notranjem gospodarstvu, o industrijski politiki, uvozu in izvozu in o cenah kmetijskih pridelkov. Izredno zanimanje poslušalcev je vzbudilo tolmačenje uredb o zaščiti kmeta, o ureditvi obrestne mere, o režijskih stroških denarnih zavodov, o javnih delih, dalje o združenem zakonu in zakonu o bankah in hranilnicah. Podrobno je obrazložil gospod poslanec tudi državni proračun. Po poročilu se je razvila živahna debata o občinskih loviščih, izterjevanju davkov, odplačilu dolgov in obrestni meri. G. poslanec je dajal na vsa vprašanja podrobna pojasnila, za kar je žel toplo zahvalo vseh prisotnih. Na predlog g. Ureka je bila poslancu Petovarju soglasno izrečena zaupnica.

* **Lep zgled poljanske organizacije JNS v Ljubljani.** Med podpornike siromašnih ljubljanskih občanov spadajo tudi okrajne organizacije Jugoslovenske nacionalne stranke v Ljubljani. Med prve organizacije pa brez dvoma spada poljanska okrajna organizacija JNS v Ljubljani, ki je še od lanske božičnice v lepem spominu in ki je tudi letos priredila siromašnim družinam svojega okraja najlepšo božičnico. V telovadnici II. državne realne gimnazije je bilo v soboto 30. decembra zbranih okrog 100 siromašnih družin poljanskega okraja, katerim so požrtvovalni funkcionarji prižgali prekrasno, do stropa telovadnice segajoče božično drevo. Telovadnica je bila okrašena z državnimi trobojnicami in s sliko Nj. Vel. kralja, v košu pod božičnim drevesom pa so bila številna lepa darila, ki jih je organizacija s pomočjo požrtvovalnega dela svojih dobrotnikov in predvsem z gmotno podporo ministra gospoda dr. Alberta Kramerja, ljubljanskega župana gospoda dr. Dinka Pucea in drugih plemenitih darovalcev zbrala v skupni vrednosti nad 13.000 dinarjev.

* **Preosnova gasilstva je dovršena v vsej Jugoslaviji,** kakor določa zadevni zakon. V nekaterih banovinah so bilé z zakonom o gasilstvu položene

še osnove gasilstva, medtem ko so bile drugod že obstoječe močne gasilske organizacije preosnovane po določitih zakona. Tako se je Jugoslovenska gasilska zveza v dravski banovini prekrstila v Gasilsko zvezo dravske banovine. V savski banovini se je že prej pretvorila nekdanja Hrvatsko-slavonska gasilska zveza v Gasilsko zvezo savske banovine. V dunavski banovini sta bili dve gasilski zvezi, in sicer v Senti in v Pančevu. Ob preosnovi sta se obe zvezi združili, pridružile pa so se jima tudi gasilske čete iz Srema, ki doslej niso bile včlanjene v nobeni gasilski zvezi. V vardarski banovini so bile takrat, ko je bil sprejet zakon o gasilstvu, samo tri gasilske čete, in sicer v Skoplju, Leskovcu in Kumanovem. V zelo kratkem času je bilo ustanovljenih v tej banovini okrog 50 novih gasilskih čet. Največ jih je v Skoplju, in sicer devet, v Bitolju dve, medtem ko odpadejo ostale na posamezne večje kraje. V tej banovini ni gasilskih žup. V osrednji odbor so prišli mladi ljudje, vneti narodni delavci, kar jamči, da bo tudi v vardarski banovini gasilstvo lepo napredovalo. V moravski banovini je bilo po zakonu o gasilstvu ustanovljenih 230 gasilskih čet, tako da so vsa eravska mesta in tudi večje občine zastopane z gasilskimi četami. Ta banovina je imela prej samo dve gasilski četi, in sicer v Nišu in Čupriji. Z ustanovitvijo svojih mnogoštevilnih gasilskih čet pa stopa moravska banovina na četrto mesto v razmerju s številom gasilskih čet v drugih banovinah. Tudi moravska banovina nima gasilskih žup. V zetski banovini je malo gasilskih čet, komaj okrog deset. Zaradi prometnih in gospodarskih razmer ima organizacija velike težave. Gasilske organizacije pa se bodo močno razvile v večjih obmorskih mestih. V primorski banovini je bila gasilska organizacija že prej in šteje sedaj devet gasilskih čet. V zetski in primorski banovini seveda tudi ni gasilskih žup. Gasilci drinske banovine so imeli poprej svoje središče v Brčkem. Zborovanje za izvedbo preosnove gasilstva se je vršilo v Sarajevu in so mu prisostvovali predstavniki vseh gasilskih organizacij v območju bivše Bosne, gasilci iz nekdanjega srbskega območja pa se zborovanja niso mogli udeležiti zaradi velikih snežnih viharjev in zametov. Gasilska župa je samo v srezu Užičke Požege v območju bivše Srbije, kjer so ustanovili tudi večje število čet. Vrbaska banovina ima 25 gasilskih čet, gasilska župa Beograd-Zemun-Pančevo pa je sestavljena iz 19 čet.

govoril, že naštet na mizi. Zdajci mu je postalo jasno. Če proda domačijo, bodo njegovo kočo podrli in nikdar več je ne bo videl.

«Ne maram,» je zakričal, «nihče me ne more k temu prisiliti!»

Jože je skomignil z ramami.

«Bodite pametni, oče. Le koristno in dobro bi bilo to za vas!»

Potem sta oba onemela in je Jože pomislil, da bo treba še malo čakati, preden se bo oče omeheal.

Naslednjega jutra je šel Miha s sinom v cerkev k maši. Zdelo se mu je, kakor da vsi ljudje gledajo le njegovega Jožeta in ga občudujejo.

Po maši se je obema približala s svojo hčerko Jerica, starejša Mihova hči, poročena na dobri kmetiji v domači župniji. Pogledala je Jožeta po strani, a ta ji tudi ni preveč prijazno vrnil pogleda. In p. tem, na potu proti domu, je menila, da je očeta zato poiskala, ker bi mu rada stavila pameten predlog. Svojo domačijo da naj proda in se potem preseli k njej. Njen mož da je s tem zadovoljen in misli, da bi oče tako zelo modro ravnal.

«Če se bo oče odločil za prodajo, bo šel k meni, je pripomnil Jože.

«Oče, tega nam ne boste storili, je ugovarjal Jerica.

Miha ni rekel ničesar in je molče korakal med obema.

Ko so dospeli do koč, je začel otrok jokati, češ, da ne gre v tako beraško hišo in da je lačen. Jerica je poiskala žemljo in jo dala hčerki. Starec je razburil otroški jok, a še bolj otrokova pripomba o beraški koči.

Popoldne po obedu so se vsi napotili v gostilno. Jože je naročil vino. K njim so prisledli tudi razni znanci. Začel se je razgovor vse križem o starih in novih časih in o tem, kaj bi bilo boljše. Miha je samo toliko razumel, da so ga vsi zmerjali za bedaka, ker ne mara prodati svoje podrtije. Pri tem je mnogo pil, postajal vedno veselješi in vedno bolj se mu je zdelo, da imajo njegova otroka in znanaci prav. Res, osel bi bil, če bi se še dalje ugonabljal s posestvom, ker bi lahko tako brezskrbno živel. Pili so dalje, nekaj napisali in starec se je na papir široko podpisal z nespretnimi kavgami, ki so se jim poznale tresoče se roke. Sin in hčerka sta ga hvalila, da je prišel naposled k pameti, in sta ga potem povedla domov.

Drugega jutra je Miho bolela glava in ves otrpel je bil. Zunaj je nalataval sneg v debelih kosmičih, da se ni videlo do gozda. «Kako zgodnja zima je letos,» je pomislil, «ni še dolgo, ko sem spravlil krompir, pa je že sneg tu.»

Prižgal je v peči ogenj in pristavil lonec z vodo, da bi si skuhal kavo. Pctem je poiskal molitvenik, kajti po večerajšnji pijači se mu je še vse vrtele v glavi, pa je mislil, da je šele danes

nedelja. Čital je molitvenik, a zdajci je prenehal. Z roko se je potipal po čelu. Kako je že bilo? Včeraj je bila nedelja in Jože in Jerica sta bila z njim. Ves prepaden se je czrl naskrog. V nejasnih obrisih se mu je začelo nekaj svitati v glavi. Hišo je hotel prodati. Ne, ne, saj ni res. To je neumnost! Dovolj mu vrže posestvece za preživljanje in njegovi otroci so preskrbljeni. Ostal bo v svoji koči.

Vedno hujsi nemir se ga je lcteval. Kje je ostal Jože? Ali se je že vrnil v mesto? Da, da, preveč pijače so mu dali včeraj in Jože je vse plačal. Strah ga je postalo. Če bi se le mogel določno spomniti, kaj se je včeraj zgodilo.

Tedaj so se odprla vrata in Jože je vstopil. Njegova lica so imela lepo barvo in oči so se mu svetile. Otresel je sneg z obleke.

«Zlodjevo vreme,» se je zasmejal, «a hvala Bogu, vse je v redu! Pogrejte, oče, kaj prinašam!»

Vzel je iz žepa denarnico in začel šteti denar na mizo.

«Za božje ime,» je mrmral starec in zobje so mu zašklepetali kakor v vročici. «Za božje ime, toliko denarja...»

«To je prvi obrok, oče, potem pri prevzemu dobite še več!»

«Pri... prevzemu... česa?»

«Kaj vprašujete, oče?»

Starcu so se zašibile noge. Moral je sest.

* **Številne odjave avtomobilov v Ljubljani.** Že doslej so morali lastniki avtomobilov in motornih vozil plačevati razmerno visoke davke in pristojbine. V bodoče pa se jim obljublja še hujše obremenitve. Državna taksa znaša že sedaj do teže 1000 kg pri osebnem vozilu 1 Din za 1 kg na leto, od 1000 do 1500 kg teže po 1-50 Din od kilograma, od 1500 kg dalje pa po 2 Din za kilogram. K temu se pridruži še banovinska taksa, ki znaša 0-50 Din od kilograma in pa 0-50 Din kot nadomestek trošarine za pnevmatiko, torej zopet 1 Din na 1 kg teže voza. Sledi še mestna davščina 1-40 Din za kilogram ne glede na težo. Pri tovornih avtomobilih znaša državna taksa 0-50 Din na kilogram ne glede na težo, banovinske takse pa je po 0-30 Din na kilogram, dalje 0-30 Din kot nadomestek trošarine za pnevmatiko, potem pa še 0-20 Din na kilogram nosilnosti in 0-20 Din na pnevmatiko, kar dá skupno zopet 1 Din. Zdaj, ko vse kaže, da stopi v veljavo novi davek, ki ga bodo morali plačevati lastniki avtomobilov v obliki 10odstotnega povečanja pridobnine, so se številni lastniki odločili, da vozove odjavijo. Osebnih avtomobilov je bilo registriranih lansko leto v Ljubljani 446. Med letom je bilo odjavljenih 24 uporab voz, z novim letom pa je bilo stavljenih še 176 novih voz pod plombo. Skupno je torej odjavljenih 200 osebnih vozov ali 45 odstotkov lani registriranih vozov. Tovornih avtov je prijavljenih v Ljubljani 130, od teh jih je bilo v teku leta odjavljenih 9, z novim letom pa še drugih 23, tako da jih je skupno pod plombo 32. Motornih koles je bilo prijavljenih lani 197. Od teh je bilo v teku leta stavljenih pod plombo 28, katerim je sledilo z novim letom še 88 drugih motornih koles, skupaj 116 koles ali 60 odstotkov lani registriranih koles. Z nastopom novega leta je bilo skupno odjavljenih samo v Ljubljani 287 motornih vozil.

* **V naši državi imamo 143 ljudi, ki zaslužijo na leto več kakor en milijon.** Beograjsko «Vreme» 6. t. m. objavlja zanimive podatke finančnega ministrstva o največjih dohodkih posameznikov v naši državi. Ministrstvo je te podatke sestavilo na podlagi davčnih prijav za posamezne vrste davka. Seveda pa ti podatki ne morejo biti popolni, ker se pri nas davki odmerjajo posebej za vsako davčno vrsto in ker nimamo dohodnine kakor v drugih državah, ki skupaj zajame in obdavi ves dohodek posameznika ne glede na to, odkod izvira. Zato ti podatki ne morejo obsegati onih ljudi, pri katerih se dohodek v pretežni meri steka od rent (na primer od vrednostnih papirjev ali

hranilnih vlog), ker se rentni davek od te vrste dohodkov odteguje pri izplačilih ne glede na osebo. Po podatkih, ki jih ima zbrane finančno ministrstvo in ki so sestavljeni na podlagi prijav dohodkov od zemljišč, zgradb in pridobitnega dela, imamo v naši državi 143 oseb, ki zaslužijo na leto več kakor en milijon dinarjev in imajo premoženja, ki vsekakor presegajo vsako 30 milijonov. Od tega skupnega števila oseb z več kakor enim milijonom dohodkov odpade na območje dravske finančne direkcije razmeroma zelo malo, namreč 18. Največ oseb z več kakor enim milijonom letnih dohodkov ima Beograd, namreč 41, potem pride zagrebška finančna direkcija, kjer je 32 takih oseb, v sarajevski finančni direkciji jih je 17, v novosadski 11, v splitski 9, niški in banjaluški po 5, v skopeljski 4 in v podgoriški 1 oseba. V primeri z drugimi državami je število oseb z dohodki preko enega milijona dinarjev pri nas razmeroma majhno, kajti v sosedni Avstriji, ki ima za polovico manj prebivalstva kakor Jugoslavija, je nad 2000 oseb z letnimi dohodki, ki presegajo ustrežajoče zneske po milijon dinarjev.

* **Zanimivo povest «Dedinjo grajskih zakladov»**, ki jo je napisal naš prijatelj Soteščan, bomo začeli objavljati. Soteščanove povesti vedno ugaajo, a ta bo še posebno všeč vsem bralcem in bralkam. Snov povesti je vzeta iz starih časov. Vsebinska je izredno napeta. Opozorite one, ki še niso naši naročniki, naj se naroče zdaj, ko bo «Dedinja grajskih zakladov» začela izhajati. Naj ne zamude te lepe povesti!

* **Krajevni šolski odbor v Teznu pri Mariboru** je daroval Ciril-Methodovi družbi namesto venca na grob bivšega šolskega upravitelja Antona Brumna 300 Din. Lepa hvala!

* **Obratovanje v hrastniških industrijskih podjetjih.** Pri rudniku se je začelo novo leto z rednim obratovanjem, ki je za rudarje nekaj tako neverjetnega kakor kaka pravljica. Za prvih 14 dni v tekočem letu ni napovedanih nobenih praznovanj. Iz nenavadno dobrega začetka pa se seveda ne da sklepati na boljši potek leta ali celo na konec stiske. Zaradi večletnih praznovanj so rudarji čisto obubožani in bi si lahko opomogli samo z večletnim popolnim obratovanjem. Zalostno pa se je začelo leto za steklarje. Zaradi pomanjkanja naročil so spet ugasili veliko steklarsko peč ali «banjo» in se bo začasno obratovalo samo na mali steklarski peči na lonce. Zaposleni bodo samo starejši steklarji, ki imajo velike družine, po nekaj dni na teden. Zaradi omejitve obrata v steklarni bo spet nekaj sto

ljudi brez posla, kar bo nov udarec za ves kraj. Kemična tovarna pa obratuje že nekaj let enakomerno tako, da delo pri nekaterih oddelkih napreduje, pri drugih pa nazaduje. Število zaposlenih delavcev se giblje med 100 in 400.

* **Smrtna nesreča uglednega ljubljanskega obrtnika.** Te dni se je v svoji delavnici v Slomškovi ulici v Ljubljani smrtno ponesrečil znani pekovski mojster Josip Starič. Pri pregledu peči v pekarni mu je spodrsnilo, da je padel z visoke peči na tla in si prizadejal hude notranje poškodbe. Domači so takoj poklicali zdravnika gospoda dr. Šporni, ki pa ponesrečencu ni mogel več pomagati. Po nekaj urah trpljenja je Josip Starič izdihnil.

* **Smrt ob vlaku.** V Sodražici so te dni pokopali tamošnjega mizarskega mojstra Ivana Vesela, ki je postal žrtev nesreče. V soboto zvečer se je z vlakom vračal domov iz Ljubljane. Med vožnjo je malo zadremal in je na postaji Zlebiču v največji naglici skočil iz vlaka, in sicer na levo stran na kup visoko naloženega zmrzlega snega. Na snegu se ni mogel obdržati in je omahnil najprej na stopnišče vlaka. Ko je vlak krenil, je nesrečnik padel pod njega. Nesreča se je dogodila tako naglo, da ni postal nihče na njo pozoren. Nesrečnega mojstra so našli v nedeljo zjutraj mrtvega na progi tik pred prihodom jutranjega vlaka. Pokojni Vesel je bil marljiv in napreden obrtnik, znan daleč na okrog, poleg tega pa tudi požrtvovalen član gasilskega društva in raznih narodnih društev. Zapustil je vdovo in več nepreskrbljenih otrok. Zvestega tovariša so spremili na zadnji poti gasilci, v slovo pa mu je zapeč tudi sokolski pevski zbor.

* **Dve nesreči pred sodiščem.** 30. junija leta 1928. je utonila v vasi Dobrenju pri Mariboru pred domačo hišo v mlaki dveinpolletna hčerka posestnika Lipoža. Posestnik je nato mlko ogradil, pa je začela ograja razpadati, ker se ni nihče brigal zanjo. Nesreča je hotela, da je letos v juliju utonil v mlaki drugi Lipožev otrok. Zaradi zanemarjenja otrok sta se te dni zagovarjala pred mariborskim sodiščem oba roditelja. Oče in mati sta bila obsojena vsak na štiri mesece ječe, pogojno pa na tri leta.

Rane zaradi predolgega ležanja.

Če se uporablja preizkušeno zdravilo «FITONIN», izgine že po nekoliko dneh neprijeten dah, bolečine so manjše, tkivo se okrepi in rana se začne celiti. Steklenica 20 Din v lekarnah. Poučno knjižico št. 16 pošlje brezplačno Fiton, dr. z o. j., Zagreb 1-78.

«Kaj pa vam je? Saj ste mi včeraj dali pooblastilo, da lahko sklenem prodajo hiše in posestva.»

Starec je planil pokoncu.

«Pooblastilo sem ti dal? Ni res. Pijan sem bil.»

«Bodite pametni, oče. Vse je že sklenjeno pred sodiščem in se ne da nič več izpremeniti.»

«To ne velja, ker ste me opijanili in osleparili. Kje je Jerica? Ona bo z menoj držala, saj je moja hčerka.»

«Kakor sem jaz vaš sin. Oba sva to napravila v vašo korist in potem se je Jerica vrnila domov. Zdaj je vse storjeno in konec. Tožba bi nič ne zalegla.»

Ne, tožaril se Miha ne bo s svojimi otroki. Vse življenje je bil nanje ponosen. Zdaj je vedel, da sta ga osleparila njegova otroka, da bi kdaj za njim podedovala večji denar.

Počasi, s tresočimi se rokami je začel pobirati denar z mize.

«Tako je prav, oče», je menil Jože. «Dokler bo trajala zima, lahko še ostanete v koči. Potem se boste preselili k meni. Po pol leta boste pri meni in po pol pri Jerici. Denar bomo dali v hranilnico, da bo nosil obresti.»

Miha ni rekel ničesar, temveč je spravil denar v staro nogavico, jo krepko zavezal in porinil v posteljo.

«Kaj boste storili z denarjem?» je nemirno vprašal Jože.

«Že dobro, že dobro», je menil oče.

«Toliko, toliko denarja ne boste imeli doma v koči!»

«Prav, prav!»

«Ni prav, saj vam ga lahko kdo ukrade.»

Miha ni rekel ničesar več in se ni zmenil za to, da je Jože nemirno stopal po sobi sem in tja. Vse prigovarjanje ni nič zaleglo. Oče je bil nedostopen in sin je moral odpotovati brez denarja.

Ko je bil proč, je Miha vstal, dobro zakril denar in se napotil v gostilno, da se s pijačo napije pozabljenja. Gostilničar mu je čestital k dobri kupčiji in mu pripovedoval, kako pameten je njegov sin Jože.

«Dà, dà», je menil Miha, a v njegovi duši je kričalo: «Ne, ne!»

Pil je žganje kozarec za kozarec. Naposled je vstal. Žganje mu ni prineslo pozabljenja. Ko mora je ležalo na njem in groza se ga je lotevala. Zunaj je ponehaval snežni metež. Bela odeja se je svetila čez polja.

Miha je stopil na prosto. Pot proti domu se je slabo poznala. Truden je bil. Hladen veter mu je pihal v obraz. Počasi je brodil po snegu. Naenkrat se je spomnil pokojne žene, ki je v takem vremenu nosila debel kožuh. Hrepenenje po miru in toploti se je mešalo s spominom na pokojno ženo. Dobra je bila in pametna. Ni je več, da bi ga tolažila. Miha je obstal in pomislil.

Žganje je bilo le dobro. Res, v tem trenutku ne čuti nobene skrbi več, samo to ve, da so ga zelo jezili. Pa bo že muntlo z božjo pomočjo.

Pogledal je okrog sebe. Videl je znana drevesa. Blizu svoje hiše že mora biti. «Moja hiša,» ga je spet pretreslo, «ni več moja, Jože jo je prodal.» Naslonil se je na drevo in solze so mu začele teči po obrazu.

Počasi je lezel dalje. K ženi, da ji potoži svoje gorje. Kljub utrujenosti je premagal dolgo pot. Ko se je znašel na starem pokopališču pred grobom pokojnice, mu je postalo milo pri srcu: «Dobro je njej, a jaz sem tako truden, truden...» Sedel je na grob in prijeten spanec se ga je loteval.

Drugo jutro so ga našli zmrzlega na ženinem grobu. Tako je zapustil svoje otroke in šel k ženi brez jeze v srcu, kakor je kazal njegov obraz, ki je otrpnil z zadnjim njegovim nasmeškom.

Naposled.

A: «Ne verjamem niti besedice, ki pride iz tvojih ust.»

B: «Hvala Bogu, naposled torej lahko govorim resnico.»

Dobra primera.

Ženica: «Možiček, če bi te hotela primerjati z denarjem, bi dejala, da si tisočak.»

Mož: «Kako to?»

Ženica: «Ker te tudi nikoli ne vidim.»

* **Ogromen plaz je zasul cesto.** V noči na 3. januarja se je odtrgal ogromen plaz s hriba ob banovinski cesti Borl—Sv. Florijan pri km 5-500. Zemlja je v dolžini več metrov pokrila cesto, da se je moral začasno ustaviti vsak vozovni promet, medtem ko se je za pešce za silo napravil orehod. Cestni odbor v Ptujju je ukrenil potrebno, da promet ni bil predolgo oviran. Preti pa nevarnost še za nadaljnje plazove.

* **Vaši lasje, gospođa, so Vaša najlepša dika!** Da tako tudi ostane, jim je potrebna pravilna nega s sredstvom, ki je izdelano na medicinski osnovi in ima zmožnost, da hrani, čisti in varuje lasišče in korenine. Kot tako sredstvo je priznana Fellerjeva Elsa-Tanchina pomada za porast las, ki odpravlja prhljaj, prepreča izpadanje las in prerao osivenje, a ohrani lase mehke in voilne. Ponočno dragocena je njena sposobnost, da varuje prirodni blesk in barvo las, a ne draži pri tem kože na glavi. Fellerjevo Elsa-pomado moremo smatrati za prav dovršeno sredstvo za pravilno negovanje las. Po pošti pošlje dva lončka z ototom in poštino vred za 45 Din lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina)

* **Obupno dejanje začasnega orožnika.** V jutru novega leta so vznemirili dravograjsko okolico strela na Robindvoru pri Dravogradu na posestvu trgovca Antona Pernata. Začasni orožnik Rakovič Miljutin se je zaljubil v mlado Anico Pernatovo, ki pa je bila nevesta podpreglednika finančne kontrole Zupantiča. Miljutin je obupan prišel usodnega dne na Robindvor in z dvema streloma hotel uničiti mlado Aničino življenje, nato pa je naperil svoj službeni samokres tudi na sebe in ustrelil trikrat. Domači, ko jih je prebudilo streljanje v Aničini sobi, so prihiteli in našli v soli na tleh Anico in Miljutina v krvi. Takoj je bil poklican dravograjski zdravnik g. dr. Joško Erat, ki je ugotovil, da Aničino stanje ni smrtnonevarno, ker je dobila dva strela ob strani vratu. Miljutinu pa je strel v prsi prebil prsni koš in je krova ostala zadaj na hrbtu pod kožo. Odrejen je bil po uradnem pregledu takoj prevoz v bolnišnico, vendar Miljutinu niti najvestnejša zdravniška vođa ni mogla pomagati. Anica je lahko ostala domači oskrbi.

* **Ponarjenci 20dinarskih kovancev.** Na novega leta dan je prišel v neko gostilno v Šiški neznan mlajši možki, ki je popil več četrtink vina, nato se začel z 20dinarskim kovanceem. Natakaraica je čelo pozneje, ko je spet posegla v žep, ugotovila, da je v posesti ponarejenega kovanca. Povedala je to gostom, ki so zadevo javili policiji. Uvedena preiskava je ugotovila, da je bil ta ponarejenec prinesen odnekod z dezele, iz kovnice, ki je je oblastvo že pred časom izsledilo.

* **V Silvestrovi noči po nedolžnem nož v sree.** Jože Jamar, doma iz Zloganja, uslužben pa pri Jožku Tomincu v St. Rupertu na Dolenjskem, se je na Silvestrovo okoli polnoči mirno odpravil domov spat. Preden je legel, je začel pred gospodarjevo hišo divje kričanje. Radoveden, kaj se dogaja, je pčitel z dvorišča na cesto. Komaj se je pojavil, se je že zakadil vanj neki divjak in ga s stiletom zabodel naravnost v sree. Smrtno zadet se je nesrečni Jamar zgrudil in na mestu izdihnil. Jože Jamar je bil splošno znan kot miren delavec, zato vse ljudstvo obžaluje njegovo usodo.

* **Zagonetna žrtve morilca na Silvestrov večer.** Na novega leta dan je bila najdena v svoji hiši mrtva 50letna posestnica Marija Pristavnikova v Dragučevi pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Ljudje so o njeni nenadni smrti in njenih vzrokih marsikaj govorili, kar je prišlo na uho tudi oblastvom. V hišo pokojnice je odšla občinska komisija z mrliškim oglednikom, ki je ugotovila, da je pokojnica umrla nasilne smrti in da je bila najbrže zadavljena. Na njenem vratu so bili vidni znaki davljenja, več prask pa je imela tudi po vsem telesu, kar priča, da sta se pokojnica in morilec med seboj hudo borila. Zločin je bil brzkone izvršen na Silvestrov večer. Preiskava se nadaljuje.

* **Zaradi bede v smrt.** Te dni zjutraj so našli v Trbojih v njegovem stanovanju obešenega delav-

ca Cvetka Antona. Obesil se je že ponoči in je bila vsaka rešitev izključena. Pokojnik je delal 27 let v Nemčiji in se je moral vrniti domov. Da bi mogel prejemati pokojnino, ki si jo je prislužil v Nemčiji, bi moral po predpisih služiti doma še vsaj 36 mesecev. Pred kratkim je bil sprejet v delo pri Dukičevem podjetju. Slabe gmojne razmere so najbrže gnale siromaka v obup. Stel je 47 let in zapuša ženo.

Slabim.

Znanstveno je dognano, da regulira ekstrakt iz življenjetoorne žleze zdrave in močne živali (Kalefluid), prihajajoč v organizem izločevala, delovanje vseh žlez, krepi ves organizem in uravnavešča živčni sistem tako, da postane človek krepak, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Brezplačno pošljemo detajlno literaturo. Zahtevajte jo od: Miloš Marković, Beograd, Njeguševa 5. Kalefluid se prodaja v lekarnah in drogerijah.

Odobrilo ministrtvo za socialno politiko in narodno zdravje pod S. br. 10.537/33.

* **Skrivnostni stikovi.** Posestnik in živinorejec g. Josip Kuhn v Razvanju, ki še zdaj čuti posledice lanskega napada, zaradi katerega sta bila napadalca nedavno obsojena na daljšo ječo, je v noči na nedeljo čul, da lajajo njegovi psi pri gospodarskih dvoslojnih prav divje in besno. Zato je vzel nabit dvocevko in odšel pred hišo, odkoder je opazil v bližini svinjskih hlevov tri moške postave. Ker se na njegov klic «Stoj!» niso hoteli pokoriti, temveč so izkušali zbežati v bližnji gozd, je g. Kuhn oddal za njimi dva strela, od katerih je eden zadel zadnjega neznanca, da se je na mestu s pridruženim krkom zvinil na tla. Kuhn se je nato vrnil v hišo in ponovno nabil puško, okrog 4. ure zjutraj pa se je napotil v spremstvu na kraj dogodka, kjer pa ni našel zadetega neznanca, temveč samo močno pohojen sneg in velike mlake krvi, znak, da je bil eden neznanec nevarno ranjen in sta ga njegova tovariša nato odpeljala v smeri proti Hočam. Sum, da so bili neznanec vlomilec, ki so hoteli najbrže odpeljati g. Kuhnu kako pitano svinjo iz svinjaka, se potrjuje, ker se doslej še ni javil v mariborski bolnišnici ali pri kakem zdravniku noben obstreljenec. Prebivalstvo se opozarja na ta dogodek in naj sporoči morebitne podatke o kakem ranjencu, ki bi kje na kmetih iskal pomoč, najbližji orožniški postaji.

* **V dobi epidemije hripe nam pri vsakem koraku grozi nalezljivost.** Če se hočete popolnoma zavarovati pred takimi nalezljivostmi, potem zauživajte redno postile Panflavin «Bayer», ki jih pozna ves svet kot izvrstno desinfekcijsko sredstvo.

* **Kovačnica denarja na Črnučah.** Črnuški orožniki so privedli v zapore ljubljanskega okrajnega sodišča družino Šubljevo: mater, hčerko in še dva mlajša sinova. Vse to v zvezi s preiskavo zaradi ponarejanja kovancev po 20 in 50 Din. Ključavničar France Šubelj, ki je bil aretiran in odveden v zapore že pred novim letom, si je napravil model za oba kovanca na preprost, a dober način. Napravil je slične klešče, kakor jih rabijo cerkovniki za hostije. Orožniki so zaplenili štiri kovance po 20 Din in 12 po 50 Din. Šubelj je že nad pol leta ponarejal srebrnike in jih razpečeval po raznih gostilnah. Sam je priznal, da je spravil za 2000 Din ponarejencev v promet.

* **Žrtev pretepa pred 15 leti.** Med božičnimi prazniki je umrl v banovinski bolnišnici v Slavovskem Brodu Ignac Kegljevič iz Dolnje Brezovice pri St. Jerneju. Smrt je zakrivil močan udarec, ki ga je pokojnik dobil pred 15 leti. Takrat je v Drami pri Škocijanu pozno zvečer prepevala na vasi gruča fantov iz Drame in okolice. Po naključju je prišel mimo po cesti Ignac Kegljevič v družbi s svojim mlajšim bratom in dvema tovarišema. Dramčani so začeli izzivati. Kegljevič je skušal obe družbi pomiriti in je stopil nekoliko bliže k nasprotnikom. Tedaj ga je nenadno neki Tomaž iz Ruhtne vasi udaril s kolom po glavi. Prizadejal mu je veliko rano v duplinici med nosom in čelom. Brat in oba tovariša so odnesli ne-

varno poškodovanega fanta v neko hišo in poklicali zdaj že pokojnega zdravnika g. dr. Trencu. Ta je ugotovil, da je rana smrtnonevarna in da obstaja velika nevarnost, da zadene poškodovanca možganska kap. Telesna moč je pripomogla, da je poškodovanec po nekaj mesecih ozdravel. Napadalec je bil nekaj časa v zaporu; ker pa je Kegljevič okreval, so ga izpustili. Dobro leto po pretepu se je Kegljeviču rana nenadno odprla in iz nje je začel teči gnoj. Rana pa se je spet zacelila in Kegljevič ni čutil bolečin. To se je ponavljalo potem vsako leto. Dve leti po nesrečnem dogodku se je Kegljevič izučil za ključavničarja in odšel v službo v Slavovski Brod, kjer je bil zaposlen v tovarni za vagona. Pridnega mladeniča so imeli predstojniki radi in zato je hitro napredoval do višjega monterja. Pred božičnimi prazniki je nenadno začutil v glavi bolečine. Ker se je to dogajalo pred vsako leto, ga to ni preveč motilo. Bolečine pa so postajale vedno huje in na božični večer ga je zadela možganska kap. Odpeljali so ga v banovinsko bolnišnico, kjer je tretji dan podlegel poškodbi. Zdravnik je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi udarca. Ker se mu zadnje leto rana ni odprla, se gnoj ni mogel izteči, kar je postalo usodno. Triplo so prepeljali v rojstvo vas Dolnjo Brezovico, kjer so ga pokopali. Prijubljeni pokojnik je štel že 37 let.

* **Reparski umor v Malem Brebrovniku pojasnjen.** O zverinskem umoru, ki je bil izvršen v Malem Brebrovniku v noči na 22. decembra, smo že pisali. Žrtev je bil 65letni samski viničar Anton Balažič, ki je bil prav skromen mož ter je v prostem času popravil in tudi izdeloval različno železno orodje. Bil je izredno štedljiv. Umorjenca so našli 22. decembra zjutraj. Balažič je imel celo vrsto smrtnih vbodov in polomljena skoro vsa rebra, kar dokazuje, kako živinsko so zločinci obdelovali svojo žrtev. Kraj Mali Brebrovnik spada še v območje ormoške orožniške postaje. Ondotno orožništvo je takoj po razkritju zločina uvedlo preiskavo. Že 25. in 23. decembra je bilo aretiranih osem ljudi, vendar pa se je kmalu pokazalo, da ti niso zločinci. Preiskava je bila res težavna, kajti ni se dalo niti ugotoviti, kaj je prav za prav bilo umorjencu odneseno. Balažič je namreč živel samotarsko in ni imel navade nikogar sprejemati v hiši. Obenem s preiskavo ormoških orožnikov so uvedli zasledovanje za zločinci tudi ivanjkovski orožniki. Patrulja, obstoječa iz narednika g. Franca Podjaverška in kaplarja g. Isa Mašovića, je vendarle prišla na pravo sled in zasačila zločince. Dne 4. t. m. je našla patrulja večino naropanih reči pri viničarju Jožefu Bohincu pri Železnih durih v občini Ljutomeru-okolici, kamor so jih zločinci spravili. Bohine in njegova žena sta izdala, da sta morilca brata Janez in Anton Bohine, sokrivdo pa valita tudi na Miliko Vogrinčeva in na njenega brata Janka. Od bratov Bohinčev je 30letni Janez oženjen in znan pretepač, ki je bil že večkrat prej kaznovan. Zdaj je bil viničar pri Mali Nedelji, do 1. novembra lani pa je bil za viničarja v Jeruzalemu. Anton šteje že 22 let in stanuje pri Janezu. 30letna Milika Vogrinčeva je vdova, sorodnica morilcev in ima stanovanje v neposredni bližini, kjer je stanovel Balažič. Milikin brat Janko je delavec, star 21 let. Stanuje pri svojem očetu v Malem Brebrovniku. Ivanjkovska orožniška patrulja se je te dni napotila z vozom k Mali Nedelji, kjer je dobila oba brata Bohinca in ju takoj zaslisljala. Pri preiskavi so se našle še neke reči, last umorjenca. Pod težo dokazov sta brata naposled priznala zločin. Bila sta nato aretirana. Takoj po tej aretaciji je bila aretirana tudi Milika Vogrinčeva, ki jo morilca dolžita, da je sestavila načrt za grozni umor, in njen brat Janko. Vsi so bili izročeni sreskemu sodišču v Ormožu.

* **Ženo je branil.** Na novega leta dan sta se pojavila pri listnjaku posestnika Ign. Mustra v Gruškovec posestnikova sinova Ivan Pistarič iz Gruškovec in Tetičkovič iz Brezovca ter brez vzroka napadla njegovo ženo. Muster je prihitel ženi na pomoč, zaradi česar sta se zlikovca spravila nadenj, ga porezala z nožem po obrazu in mu izbila en zob. Muster je moral v ptujsko bolnišnico.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

ROPARSKI VLOM V SAMOTNO HIŠICO.

Lopata pri Celju, januarja.

V noči na soboto je bil na Lopati pri Celju izvršen roparski vlom, ki je razburil vse prebivalstvo. Na Lopati precej daleč proč od sosedov imata hišo in posestvo 80letna Franja Grobelnikova in njena 68letna sestra Rozalija. Pri njima živi in jima pomaga pri gospodarstvu še 59letna Katarina Hribarjeva.

V usodni noči je okoli polnoči vdrl v mirno hišico neznan ropar, da jo opleni. Ropar je prišel k hiši, ko so v njej vse tri ženske mirno spale. Zadal je prislonek na hišico lestev, po kateri je prišel na streho, odkoder je izkušal vlomiti v hišo. Odstranil je sneg in slamo, vendar ni mogel v notranjost. Zato se je splazil še više na vrh streh, kjer je prav tako odstranil sneg in slamo in se splazil v hišo. Ropot je zbudil ženske v hiši in je šla zaradi tega ena žensk v vežo, da vidi, kaj se godi. Toda že je začel neznanec mahati po njeni glavi z dolgo pištolo, da se je uboga žena zgrudila na tla. Zahteval je od nje denar. Ko je ležala ženska na tleh, se je odpravil v sobo, ker je gotovo mislil, da je na tleh ležeča ženska v nezavesti. V sobi, kjer sta bili ostali dve, je nadaljeval zločinsko početje. Obdeloval je obe s pištolo po glavi do nezavesti. Medtem se je pa ona v veži toliko opomogla, da je zbežala iz hiše in šla klicat sosedo. Ropar je medtem brskal po hiši, našel pa je 70 Din gotovine. Pobral je denar in izginil v noč. Ko so prišli sosedje na pomoč, so videli v hiši vse razmetano, obe ubogi ženski pa sta ležali v nezavesti v mlaki krvi. O roparju že ni bilo več sledu. Sosedje so takoj odšli v Celje po zdravnika, ki je prišel na kraj zločina in obvezal ranjenke. Že zgodaj zjutraj so bili obveščeni o roparskem napadu tudi orožniki, ki so takoj začeli zasledovati zločinca.

Stanje obeh sester se je tako poslabšalo, da so ju morali prepeljati v celjsko javno bolnišnico. Obe imata zelo nevarne poškodbe na glavah. Hribarjeva je ostala v domači oskrbi.

Sum roparskega napada je padel na 35letnega brezposelnega delavca Ludovika Jošta, očeta petih otrok, pristojnega v Gotovlje in stanujočega v Celju. Jošta, ki je lani delal pri Grobelnikovih, v usodni noči ni bilo doma. Spričo raznih oteževalnih okolnosti so osumljenca aretirali v njegovem stanovanju, kjer so našli v postelji močno okrvavljene hlače. Jošt je najprej trdil, da ne ve, zakaj so hlače krvave, potem pa je izjavil, da je klal petelina. Krivdo zanika. Preiskava bo pokazala, ali je sum opravičen ali ne.

SMRTONOSEN STREL PRI TIHOTAPSTVU.

Mala Nedelja, januarja.

Nedavno je obmejna straža v Prekmurju ustrelila na begu posestnika Husjana iz Bodislavcev, ki je bil na tihotapskih poslih. Bil je takoj mrtev. Njegov ranjeni spremljevalec se zdravi v bolnišnici. Krik nepreskrbljenih otrok in žalujoče žene naj bo vsem, ki nepremišljeno tvegajo življenje za tihotapske strasti, svarilo, naj v bodoče opustijo to nevarno in nelepo početje in naj rajši krenejo na pravilno pot zaslužka, ki je vreden človeške družbe.

SMRT POD PLAZOM STREHE.

Prezid, januarja.

Na novega leta dan popoldne je zasuila velika plast snega, ki je zdrsnila raz streho, tri dečke v starosti 7 do 10 let, ki so se igrali pod kapom pred hišo peka Potočnika v Prezidu. Nesrečo je zapazila prva mati enega ponesrečenih otrok, ki je takoj pogrešila otroke, katere je videla kratko pred nesrečo na mestu, kjer je bila zdaj nakopičena velika plast snega. Tudi je čula izpod snega zamolklo stokanje in plakanje.

Hitro je opozorila na nesrečo sosedo, ki so takoj priskočili na pomoč. V kratkem času se je

na kraju nesreče zbrala množica ljudi, ki so začeli brez odlašanja razkopavati nagrmaden sneg, in so res kmalu dobili prvega ponesrečenca.

Ko je prišel deček k sebi, je z znamenji pokazal, da sta v snegu še dva njegova tovariša, ki so ju tudi takoj nato odkopali. Eden obeh ponesrečencev je bil še pri življenju, a drugi, in sicer sin pekovskega mojstra g. Potočnika, je kmalu umrl za dobljenimi poškodbami. Vsa vas pomiluje nesrečne starše, ki so tako nepričakovano izgubili marljivega sinka.

BELOKRAJINSKI DOGODKI.

Semič, januarja.

L. 1927. so trasirali novo cesto Semič—Semič postaja, ki so jo L. 1928. dovršili. Potrebno je bilo seveda zaradi te cešte odvzeti mnogim gospodarjem kose zemljišč, da se je cesta mogla zgraditi. Ljudje so radi dali svojo zemljo, ker je bila obljubljena odškodnina in ker je ta cesta Semiču v prid. Odškodnine pa dolgo niso mogli dobiti. 30. decembra lani se je naposled vendar izplačala v Semiču 114 gospodarjem odškodnina v znesku 129.528 Din, tako da so nekateri posestniki dobili kar blizu 10.000 Din, kar je danes za našega kmeta že velika vsota. Ljudje so zdaj seveda zelo zadovoljni, ker je danes ta denar mnogo dražji, kakor je bil L. 1927., in ga tudi znajo bolj ceniti kakor takrat.

Ob koncu decembra je imel naš novi občinski odbor tretjo sejo, na kateri je predvsem sklepal o prošnji domačega Sokola za potrebno stavoišče za gradbo Sokolskega in Gasilskega doma. Nekateri občinski možje so sicer nasprotovali ugodnemu rešenju te prošnje, a je bila ta naposled vendar z 15 proti 4 ugodno rešena. Razprava je trajala nad poldrugo uro in je šolski upravitelj g. Razpotnik moral zelo temeljito objasniti smotre sokolstva in gasilstva. Ljudje bi se morali zavdati velikega pomena sokolskih telovadnic, ki nam vzgajajo zdrav naraščaj, kar ne bo le v prid državi, nego tudi občini, ki si bo vzgojila sposobne delavce za bodočnost. Gasilsko društvo, ki ga imamo že čez 40 let, in Sokol, ki šteje že 24 let, bosta tako prišla do prepotrebnega doma, ki bo bržčas že letošnjo jesen dograjen. Pozdravljamo odločni nastop občinske uprave z županom g. Kočevarjem na čelu, ki je po dolgih letih moledovanja zdaj ustregla našim vrlim Sokolom in gasilcem. Vrata novega doma bodo tudi pri nas vedno odprta vsem posvetnim gospodarskim društvom.

Silvestrov večer, ki ga je priredil naš vrli Sokol, je nad vse lepo uspel in zopet dokazal, da med našimi domačini vlada vedno večje zanimanje za prosvetno delo. Upozorili so burko «Hlače», ki je povzročila obilo smeha. Zlasti uspela sta s svojima vlogama s. Justa in br. Plut, a tudi vsi ostali so svoje vloge lepo igrali. Sledili so še šaljivi nastopi «Kovači in štoklje», kjer moramo pohvaliti zlasti sestre Skokovo, Hafnerjevo in Kočevarjevo, a prezreti ne smemo niti polnočnega govora naraščajnika Tončka Štrumblija, ki je s svojim lepim nastopom vse presenetil.

Občni zbor Sokola v nedeljo dne 14. t. m. ob pol 14. v prostorih nove šole. Udeležba za člane obvezna. Ob tej priliki omenjamo, da bi bila za novi Sokolski in Gasilski dom potrebna nabiralna akcija, ki bi jo domačini in tudi drugi gotovo radi podprli glede na plemenite smotre teh društev.

V Stranski vasi pri Semiču je 4. t. m. umrl Matija Judnič v 94. letu starosti. Starček je bil oče pokojnega staroste semiškega sokola br. Josipa Judniča. Kljub visoki starosti je še vedno posegal v javno življenje in bil vedno zaveden naprednjak. Rad je obiskoval sokolske prireditve in je enkrat zaradi svojega sokolskega prepričanja skoro moral pred sodišče. Ko ga je namreč sosed napadal, ker on in njegov sin zahajata v sokolsko, a ne orlovsko telovadnico, je odvrnil, da ne zahaja k ptičem, ki se zbirajo le okrog mrhovine. Kremenitemu možu naj bo lahka belokrajinska zemljica!

NAŠI NA TUJEM

Erkenschwick (Nemčija). Narodno slovensko žensko društvo, ki šteje 27 članic, prosi za majhen prostor v «Domovini». Zahvaljujemo se gospem od konzulata v Düsseldorfu, ki so nas na Silvestra obiskale in našo deco obdarovale. Prav tako lepa hvala predsedniku Zveze jugoslovenskih delavskih društev g. Pavlu Bolhi, ki mnogo stori za nas. Srečno novo leto želim vsem bralkam «Domovine»: predsednica Zorko Terezija, rojena Korbar; podpredsednica Savšek Marta, rojena v Hamborn-Brückhausenu v Nemčiji; 1. blagajnica Lokar Jožefa; 2. blagajnica Kovač Ana; preglednica blagajne Drevo Marija; Hrovatič Marija, rojena Peterlin; Zokolj Pavlina, rojena Bianchi; Peterlin Terezija; Peterlin Marija; Dolan Marija; Tomažič Alojzija; Hlačar Marija; Hlačar Elizabeta; Fekonja Neža, rojena Povhe; Bevc Rozalija, rojena Negro; Pevec Marija, rojena Krljkar; Sever Ivana; Hiti Marija; Koncinja Marija; Jezernik Marija; Jezernik Amalija; Blažič Frančiška; Hrovatič Pavla; Vezovišek Marija, rojena Kopač; Hriberšek Ana; Zupanc Amalija, rojena Krenčič.

Iz Gladbecka (Nemčija) nam pišejo: «Vencem v Poruhrju javljam, da imam uradno dovoljenje od sodišča v Gladbecku in deželnega sodišča v Essenu za tolmačenje vseh jugoslovenskih uradnih listin v nemško besedo. Jugosloven, ki potrebuje prevode, naj se zaupno obrne pisмено ali ustno na podpisanega: Mlakar Franc, Gladbeck, Horsterstrasse 73, Westfalen.

Iz Herne-Sodingen-Hoithausena (Nemčija) nam pišejo: Tudi mi želimo vsem znanceim in prijateljem doma kakor v tujini obilo sreče v novem letu. Tlačil nas huda stiska zaradi bratstva in smo morali božičnico letos na svoj skromno. Hvala predsedniku Zveze jugoslovenskih delavskih društev g. Pavlu Bolhi, ki nam je pripomogel do denarne podpore. Prav tako hvala podpredsedniku g. Francu Doberšku, ki nas je obiskal. — Išče se družina Maksimilijana Polška, ki je pred desetimi leti stanovala v Sodingenu-Herne, Nemčija. Tam je še več sester Polškove žene. Zglasi naj se na naslov: Ignac Bebar, Herne, Flotmannstrasse 84, Westfalen.

Combelle-Mines de Brasac (Francija). Da bi tu stiske ne poznali, kakor se je pisalo, ne drži, ker jo vsi čutimo, odkar so nam procente odvzeli in delo na ponedeljke ustavili. Prav posebno se pozna stiska za večje družine. So tudi družine z osmimi člani, pa hodita same dva na šiht. Novih delavcev rudnik seveda ne jemlje več v službo. Še hujshe bi bilo, če bi ne bila tukaj tvornica, v katero hodijo naše žene in dekleta šivat. Srečno novo leto želimo uredništvu, čitateljem in čitateljicam «Domovine» in vsem ožjim rojakom: Jože in Marija Zgajnar z rodbino (Velike Lašče), Anton in Marija Znidaršič (Štrukljeva vas), Franc Jerman (Dolnje Jezero pri Cerknici), Ivan in Jožefa Udovč (Št. Rupert na Dolenjskem), Valentin Drogenik (Smarje pri Jelšah), Vinko in Marija Udovč (Št. Rupert na Dolenjskem), Stefan, Jožefa in Peter Kovač (Stranice pri Konjicah), Franc Grmek (Rakitna), Metod Lajevec (Litijski).

Izgube naših rojakov v ameriških bankah. Clevelandška «Ameriška Domovina» je poročala, kako je v raznih ameriških bankah zamrzlih najmanj 25 milijonov dolarjev od prihrankov slovenskih rojakov. V poročilu so bili navedeni razni denarni zavodi s trditvijo, da se nihče ne poteguje za slovenski in hrvatski denar, ki je v njih zamrznil, medtem ko se domači slovenski denarni zavodi napadajo in sumničijo. «Ameriški Domovini» je potem odgovoril dnevnik «Prosveta», ki pravi, da ne misli razpravljati o domnevni številki zamrzlega denarja, dasi je gotovo večja, kar se da sklepati že iz tega, ker so slovenski in hrvatski delavec in trgovci izgubili okrog enega milijona dolarjev samo v propadli Kasperjevi banki v Chicagu in še v nekaterih drugih znanih zavodih. Koliko sto tisoč dolarjev iznaša izguba v

ostalih čičaških bankah in koliko milijonov v drugih krajih Zedinjenih držav, pa tako nihče ne ve. Odločno zavrača «Prosveta», da bi se propadle zasebne slovenske banke istovetile s slovenskim ljudstvom. Lastnik slovenske banke v Clevelandu ni nič bolj in tudi nič manj kriv kakor lastnik Kasparjeve ali Millard banke v Chicagu. Vse banke so spekulirale in to jih je pogubilo. Tega niso krivi posamezni bankirji, marveč vsa njihova ureditev in ves njihov način. Ta način je gnil. Če bi ne bil gnil, ne bi bilo propadlo šest tisoč bank in tudi ne bi bilo izgubljenih 25 milijonov dolarjev slovenskega denarja. Za nas je jasno, pravi «Prosveta», da je kriv in odgovoren način, ne pa kak bivši čevljar, ki je v debelih letih odprl tako zvano slovensko banko. Otvoril jo je, da bi samega sebe obogatil, ne pa slovenskega ljudstva v Ameriki. Med zasebnimi bankami v Ameriki, pa naj bodo v rokah Slovencev, Turkov ali Kitajcev, ni nobene razlike. Vse poslujejo v prvi in zadnji vrsti za svoj dobiček. Zdaj, ko so prihranki v domačih in tujih bankah zamrzli, bi morali pač vsi prizadeti složno zahtevati, naj vlada zavzame banke podružavi in napravi tekoče vse zavarovalnice.

Banka Baruch

15, Rue afayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vsi vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija št. 3064-64, Bruxelles; Francija št. 1117-94, Paris; Holandija št. 1438-66; Ned. Dienst; Luksemburg št. 3067, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 14. do 20. januarja.

Nedelja, 14. januarja: 7.30: «Kmetijska stiska» (inž. Pirc Alfonz); 8.15: poročila; 8.30: «Gimnastika» (Pustišek Ivko); 9.00: versko predavanje; 9.15: prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 9.45: verska glasba; 10.00: «Iz alkoholologije» (Puhar Leopold); 10.30: pevski zbor «Svobode» iz Rogaske Slatine; 11.15: slovenska glasba (radijski orkester); 12.00: čas, ruski instrumentalni in vokalni reproducirani koncert; 16.00: «Kisanje krme» (inž. Sadar Vinko); 16.30: Ljudska igra «Županova Micka» (Delakov gledališki studio); 17.30: citre in harmonika na ploščah; 20.00: mednarodni prenos iz Prage; 22.00: čas, poročila; 22.20: slovenske narodne bo pel Drago Zagar.

Ponedeljek, 15. januarja: 12.15: Dvočakova ura (reprodukcije); 12.45: poročila; 13.00: čas, klavirski solistični reproducirani koncert; 18.00: «Bolniška prehrana» (Zemljanova); 18.30: «Šola in dom» (Čopič); 19.00: pol ure havajskih pesmi na ploščah; 19.30: Smučarstvo pri nas (esperantsko predavanje dr. Reje); 20.00: reproducirana plesna glasba; 20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in poročila.

Torek, 16. januarja: 11.00: šolska ura: Smučanje (Janko Sicherl); 12.15: «Po gorah je ivje, po dolinah je mraz» (zima v pesmi in glasbeni sliki na ploščah); 12.45: poročila; 13.00: čas, rumunske in češke narodne v reproducirani glasbi; 18.00: otroški kotiček (Vencajzova); 18.30: «Z malo železnico v daljne kraje» (plošče); 19.00: francoščina (profesor Prezelj); 19.30: «Pot na severni tečaj» (Kunaver Pavel); 20.00: glasbeno predavanje (dr. Dolinar); 20.30: vokalni koncert Milene Trostove; 21.00: sevdalinke bo pela gospodična Mara s spremljevanjem kitare, vmes harmonika solo (Magister); 22.00: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 17. januarja: 12.15: reproducirane vesele pesmi; 12.45: poročila; 13.00: komorna glasba (radijski kvintet); 18.30: radijski orkester; 19.00: Ob 100letnici Josipine Turnograjske (Vera Doštalova); 19.30: literarna ura: Hrvatsko žensko slovstvo (Černejeva); 20.00: pevski koncert Julija

Betetta s spremljevanjem radijskega orkestra; 20.45: koncert Komornega tria (Trost, Müller, Svetel); 21.45: kvartet mandolin; 22.30: čas, poročila.

Četrtek, 18. januarja: 12.15: reproduciran orgelski koncert; 12.45: poročila; 13.00: čas, operne uvertire na ploščah; 18.00: «Postrežba bolnikov» (Govekarjeva); 18.30: srbohrvaščina (doktor Rupel); 19.00: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 19.30: plošče po željah; 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

Petek, 19. januarja: 11.00: Posavje II. (Josip Lapajne); 12.15: naše vojaške godbe igrajo na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: kvarteti in okteti bodo peli v reproducirani glasbi; 18.00: «Bratje, zdaj stopimo v kolo» (reproducirana glasba); 18.30: predavanje ZKD; 19.00: «Sokol, šola in dom» (Marjan Tratar); 19.30: «Izleti za nedeljo» (dr. Rudolf Andrejka); 20.00: Wagnerjev večer (Marčec-Olupova in Marčec); 20.45: radijski orkester; 21.30: čas, poročila; 21.50: radijski jazz.

Sobota, 20. januarja: 12.15: baletna glasba na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, za vsakega nekaj (pester reproducirani koncert); 18.00: reproducirani koncert slavni tenoristov; 18.30: čolenski šaljivec (Viktor Pirnat); 19.00: «Ljudski nauk o dobrem in zlu» (dr. Veber); 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: lahka glasba (radijski orkester); 20.30: kuplete s spremljevanjem harmonike bo pel Niko Slapar, vmes harmonika solo (Kuhar); 21.15: samospeli Justine Dolenceve; 21.45: čas, poročila; 22.05: radijski jazz.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Nadevani dateljni. Datelj stisni, da spraviš iz njega koščico, nato ga pa napolni z nadevom, ki si ga napraviš takole: Osminko kile čokolade deni v lonec in postavi na toplo pečico, da se zmešča. Potem čokolado dobro zmešaj, prideni štiri kavne žlice mleka, pet dek sladkorja in šest dek sirovega masla in to kremo kuhaj vedno mešaje, da se zgosti. Ko je krema že popolnoma gosta, jo postavi na hladno. Iz hladne kreme oblikuj dateljnovo koščico in jo porini v datelj. Nadevane datejine poveljaj v sladkorni sipi in jih pomešaj med druge slaščice, ko jih daš na mizo.

Rozinove pogačice. V skledi raztopi 12 dek sirovega masla, primešaj 12 dek sladkornega prahu in dve jajci, to dobro zmešaj, nato dodaj še 15 dek moka, 6 dek rozin, malo čašico ruma, pol zavijka vanilina in 5 dek poparjenih, olupljenih in zmletih mandeljnov. Vse skupaj dobro zmešaj. Pekačo namaži s sirovim maslom in pokladij z žličko na pekačo male kupčke, nato pa speci.

Orehove rezine. Na deski umeši testo iz osminke kile sirovega masla, 8 dek sladkorja, 17 dek moka in pa sok in naribane lupinice pol limone. Umešeno testo tanko razvaljaj in položi na pomazano pekačo. Testo pomaži z gosto mezgo in potem še z nadevom. Nadev: stolci sneg dveh beljakov, snegu primešaj 8 dek zmletih orehov (lahko tudi mandeljne ali lešnike), 10 dek sladkorja in 10 dek razmešane čokolade, nato vse skupaj dobro zmešaj in nadevaj po testu. Peci v neprevročni pečici. Pečeno in še malo toplo razreži na poljubne kose.

Sadni kruh. Umeši testo iz pol kile moka, četrt kile sirovega masla, 12 dek sladkorja, dveh rumenjakov, dveh dek kvasca in malo mleka, da dobiš bolj mehko testo. Testo tanko razvaljaj in potresi po razvaljane v testu malo zrezanih olupljenih mandeljnov, lešnikov ali orehov, malo rozin, citronata, kutinovega sira, suhih češenj brez koščic in zrezanih suhih smokev. Testo zavij skupaj v obliki potice, položi na pomazano pekačo, pokrij s prtičem in postavi na toplo, da vzhaja. Vzhajani kruh pomaži z raztepenim jajcem in zlatorumeno speci.

Praktični nasveti

Praunje volnenih nogavic. Če volnene nogavice mnogokrat operemo, postanejo trde. Temu se izognemo na ta način, da nogavice najprej dobro operemo z milom in jih v čisti vodi speremo. Nato jih denemo v mlačno vodo, v kateri smo raztopili vinski kamen (na en liter vode pet žlic vinskega kamna) ter jih preperemo, otisnemo in denemo sušiti. Nogavice so, ko se posušijo, spet mehke, volna pa je prožnejša, da tako ne trpi in se ne trga.

Pajčolani, ki jih dalje časa nosimo, postanejo grdi in se zmečkajo. Da to preprečimo, ne smemo pajčolana prati v vodi, ampak ga mramo pomočiti v čist špirit in ga previdno malo otisniti, nato pa ga dati sušiti. Spirit pajčolan očisti in obenem nekako poškrabi, da se vid. potem kakor nov.

Kadar kupujemo vanilijo, pazimo na to, da izberemo tisto, ki je bolj sivkaste barve. Taka je sveža in okusnejša. Vanilija črne barve pa je po navadi že stara ali pa celo pobarvana.

Umivalnik. Da se nam v umivalno skledo ne vleže preveč umazanost, jo moramo po vsaki rabi temeljito umiti z milom in krpico. Če pa je zelo umazana, je treba namiliti krtačico in z njo zribati skledo, da se vsa umazanost odstrani. Nato skledo splahnemo s čisto vodo in obrišemo s suho krpo.

Ozeblina na nogah se dajo zdraviti na ruski način: kopljite si noge zvečer tri minute v vroči vodi, nato tri minute v mrzli vodi, ponovite obe kopeli, nato si nogi krepko oterite in dobro osušite. Časih jih mažite s kafurnim cvetom, časih s kakšno običajno mažo. Skrbite za dobro obuvalo, ki naj ne bo niti tesno in niti re neprodušno.

ZANIMIVOSTI

× **Japonski prestolonaslednik se je rodil.** Japonskemu prestolonasledniku, ki se je rodil v neizmerno radost cesarja Hirohita in japonske države, so trije modrijani po dolgem iskanju po knjigah našli primerno ime, in sicer: Akihito Čugonomija, kar pomeni v našem jeziku «razsvetljeni in dobrotljivi prestolonaslednik». Po starem običaju so cesarjeviča najprej kopali v kadi iz cipresovega lesa. Med kopelo sta čitala dva učenjaka, ki sta bila skrta za dežnikom, besede o vzgoji prestolonaslednika iz stare japonske zgodovine. General Arime in graf Taikiju pa sta brenkala na struno, napeto na loku, da je dajala od sebe brenčeč glas, ki je piganjal zle duhove. Cesar Hirohito je medtem napisal na papir prestolonaslednikovo ime ter ga zaprl v skrinjico, ki so jo položili v otrckovo sobo. Obred se je zaključil s klicanjem imen cesarjevih prednikov. To povi pred cesarsko palačo in na ladjah v pristanišču so med obredom streljali, na ulicah zbrane množice ljudstva pa so navdušeno nazdravljale prestolonasledniku.

× **Še dve prerokbi v letošnje leto.** Ob novem letu sta se oglasila s svojimi prerokbami dva preroka, ki svetovni javnosti še nista tako znana kakor Francozinja gospa Freya. Prvi je Francoz Privat, drugi pa Anglež Edgar Brown. Napovedi Francoza so črnogledne, prerokovanje Browna pa prijaznejše. Privat se bavi predvsem z usodo Francije v letu 1934. in pravi: Kmetom se bo še slabše godilo, tako da se bodo ponekod celo uprli. Notranja trgovina se bo izboljšala, borza pa bo imela več črnih dni kakor v letu 1933. Neptun bo letos v znamenju Device, in po tem sodi Privat, da bo na raznih krajih zemlje huda lakota. V Evropi bo neka kronana glava zbolela in najbrž tudi umrla. V zadnjem tednu aprila bosta Mars in Uran v takšnem razmerju, da se bo konflikt na Daljnem vzhodu močno zaostрил. Rusija bo zabredla v težave, ki jih bo le s težavo premagala. Vse leto se ne bo opomogla. Med 21. junijem in 2. septembrom bodo v Franciji in na Angleškem odkrili vse polno velikanskih goljufij. Nemčija ne bo imela srečnega leta. Proti Hitlerju se bodo

postavili delavci in plemeči, boj pa bo ostal neodločen. Denarni položaj Nemčije se bo močno poslabšal. V Angliji se bodo s krepkimi rokami lotili brezposelnosti in v drugi polovici leta bodo dosegli s svojimi ukrepi lep uspeh. V Ameriki se bodo okrepila prekucška stremeljenja. V letu 1934. bo tudi več političnih stentatov. — Anglež Brown napoveduje kot največji dogodek letošnjega letaokrepitev zveze med Francijo in Anglijo. V Franciji bo moral demokratski sistem prestatiti hude preizkušnje, toda naposled jih bo le premagal. V Ameriki bodo proti sredini leta odkrili novo, za ves svet važno prehranjevalno sredstvo. Odkritje bo zelo pomembno ter ga bodo zlasti veselji siromašni ljudje, ker bo zelo poceni in bo imelo veliko hranilno moč. Vojni vplivi, ki se bodo izcimili iz razmerja med Marsom in Uranom, se bodo v drugi polovici leta poglobili. Vojne ne bo ne v Evropi ne v Vzhodni Aziji. V Nemčiji bo preživljala Hitlerjeva diktatura hude ure. Tudi v zunanji politiki čakajo Nemčijo bridki časi. Na Madžarskem se bo okrepila monarhistična misel, ki pa še ne bo pomagala Habsburgovcem do prestola.

× **Okrog 150 mrtvih žrtev strašne rudniške nesreče pri Duchcovu v Češkoslovaški.** V Nelsonu III, rovu velikega premogovnika pri Duchcovu v Češkoslovaški, se je te dni zgodila strašna nesreča. Iz neznanega vzroka so se vneli podzemski plini in nastala je grozna eksplozija. Od približno 150 rudarjev so se rešili le štirje. Po zadnjih vesteh je mrtvih 146 rudarjev, od teh 122 rodbinskih članov. O vzrokih strašne nesreče se za sedaj ne more reči nič določenega. Znani bodo šele tedaj, ko bodo končana vsa popravljiva dela, torej šele v nekaj tednih. Govore, da je prišlo do nesreče zaradi neprevidnosti, poudarjati pa je treba, da se v modernem rudniku take eksplozije ne smejo razširiti na glavne rove. V rovu Nelsonu III so bile eksplozije na dnevnem redu, vendar pa jim niso posvečali potrebne pozornosti. Očitno je šlo bolj za izrabo rudnika kakor pa za varnostne ukrepe. Oblastva so dala aretirati obratovodjo inž. Baisserja, ki je zavzel to mesto po odstavitvi obratovodje Čeha Vokača.

× **Skrivnostni stolpi ob nemški meji.** Pred nekaj tedni je prejel francoski glavni štab obvestilo svojega zaupnika, ki živi v Pirmasensu tik ob nemško-francoski meji, da so zgradili Nemci kakih 30 km od meje med obema državama čudno betonsko stavbo, ki je podobna utrdbi in je po svoji obliki in ureditvi dočela nov pojav v vojni tehniki. Člani glavnega štaba v začetku sporočili niso hoteli prav verjeti. Ker pa so v zadnjem času poročila zasahili nemške vojne na francoskem ozemlju, je tudi francoski glavni štab začel bolj paziti na dogodke ob nemški meji. In res, kmalu je prispelo poročilo od drugega zaupnika, ki je novico prvega obvestitelja potrdil. V okolici Löracha na nemških tleh ob francoski meji so namreč postavili še eno betonsko stavbo, kakršno je opazil francoski zaupnik pri Pirmasensu. Kmalu so imeli v francoskem glavnem štabu poročila, ki so bila vse prej kakor razveseljiva... Posrečilo se je namreč odkriti, da sodelujejo pri zidanju teh skrivnostnih stolpov inženjerji in strokovnjaki za rakete. V tem je imel francoski glavni štab v rokah zanimiv migljaj. Poizvedel je namreč, kaj so Nemci novega izumili pri izdelovanju raket. Tako se je pojasnilo, da bodo služili nemški stolpi ob francoski meji za odstreljevanje raket v vojni. Nekaj zaupnik si je celo priskrbel načrte, ki nedvomno pričajo, da računajo Nemci pri gradnji svojih obmejnih stolpov samo z napravami za odstreljevanje raket. V Nemčiji je tehnika raket zadnje čase močno napredovala. Nemške tvornice izdelujejo rakete, ki lahko lete 200 do 300 km daleč. Posebnost teh raket je, da jih morejo napolniti z razstrelivi, če je sila, pa celo s strupenimi plini. S takšnimi raketami se lahko v nekaj minutah opustoši in uniči ozemlje, ki meri več tisoč kvadratnih metrov. Kdor bi kljub navedenim dejstvom še dvomil o nemških namerah s skrivnostnimi obmejnimi stolpi, naj pomisli, da so se nemški inženjerji v zadnjih letih oprijeli z izdelovanjem novih vrst raket. Nemci so preizkušali

te rakete ob Vzhodnem in Severnem morju. Merili so na predmet, k. je bil sto kilometrov daleč, in vsi izstrelki so padli v njegovo bližino. Največja razlika je bila dva kilometra, kar pa je za prve poizkuse in veliko daljavo le malenkost. Seveda je odstreljevanje raket odvisno tudi od vremena. Močan veter vpliva nanje. Najbolje je, če ni nobenega vetra. V takšnem vremenu so odstreljevalci raket najnevarnejši. Kakor pravijo poročila francoskih zaupnikov, vlada vzdolž ob nemški meji proti Franciji zadnje čase nenavadna živahnost. Vsekraj, ki je primeren za napad ali za obrambo, ima dandanes že svoj skrivnostni betonski stolp. Brez njega ni nobeno važno železniško križišče, nobena cesta in nobena utrdba. Raketne topove vzdavajo povsod in jih previdno skrivajo. Francoski glavni štab je proti temu skrivnemu nemškemu morilnemu sredstvu brez moči, verjetno pa je, da bo dobila tudi francoska raketna industrija nalogo, naj poišče obrambno sredstvo proti nemškim raketam. In nobenega dvoma ni, da bodo Francozi, ti mojstri v vojni tehniki, kmalu odkrili pripomoček, ki bo preprečil napade s temi raketami. O »koristih«, ki jih ima človeštvo od vseh takih priprav, pa ni vredno govoriti. Kdaj se bo svet vendar že izpametoval?

× **Vžgalica, s katero 20krat prižgeš.** Dva meščana v Pforzheimu na Nemškem sta izumila novo vžgalico. Ko prižgeš, je ne vržeš proč kakor doslej, ampak jo spraviš za drugič. Dolga in debela ni bolj nego navadna vžgalica, narejena pa je iz neke snovi, ki gori skoro brez pepela, brez duha in brez dima. S tako palčico lahko 20krat prižgeš. Okrog palčice so narejeni ozki kolobarji, ki so namesto vžgalne kapice. Teh kolobarčkov je 20. Ko prvič prižgeš, prižgeš prvi kolobarček, ki gori toliko časa kakor lesena vžgalica. Palčica pa je spravljena v kovinskem tulku, iz katerega moli le en kolobarček. Ko ta pogori, palčica ugasne. Ta palčica je mnogo cenejša ko 20 lesenih vžgalic.

× **Ogromen zaklad na dnu morja.** Ravnatelj italijanske družbe za dviganje potopljenih ladij Faggian se je vrnil te dni iz Turina v Rim in dal novinarjem zanimive podatke o največjem delu, kar jih je prevzela doslej družba. Gre za zaklad angleške motorne ladje »Glenardney«, ki se je leta 1918. na potu iz Singapura v Tunis blizu rtiča Bona potopila, ker jo je nemška podmornica torpedirala. Angleška ladja je vozila s seboj za 1.200.000 funtov šterlingov dragocenih kovin. Ker so se vsi dosedanji poizkusi, dvigniti zaklad iz morja, izjalovili, je angleška vlada pozvala izkušene potapljače, naj se lotijo te hude naloge. Dva parnika, ki ju je družba nalašč v ta namen opremila, sta dognala, da leži angleška motorna ladja 225 m globoko. Gre torej za globino, ki iz nje še ni bila dvignjena nobena potopljena ladja. Ladjo bodo na morskem dnu razstrelili, potem pa bodo potapljači poizkusili dvigniti zaklad. Ravnatelj družbe je prepričan, da se bo to posrečilo.

× **Japonci potrebujejo mandžursko zlato.** Po zasedbi Mandžurije so se za deželo pričeli zanimati v prvi vrsti tisti Japonci, ki imajo kaj pod palcem. Raziskovanja so ugotovila, da ima dežela obilo rudnin. Poleg premoga in železa skriva podzemna površina tudi zlato. V kratkem bodo pričeli izkopavati ta zaklad. V ta namen so ustanovili japonsko-mandžursko družbo z glavnico 10.000.000 jenov. Pri mandžurski vojski posluje odbor, ki raziskuje zemeljsko površino. Ta cenil vrednost zlata, skritega pod mandžursko zemljo, na 5.000.000.000 jenov. Japonci računajo, da bodo v teku let pridobivali letno 30.000.000 jenov zlata v Mandžuriji.

× **Kokoš je ustavila vlak.** Na božični večer je vozil brzi vlak proti Pragi. Pri stražnici v Dolanah so se splašile kokoši, ki so se pasle okoli proge. Ena izmed teh je zletela in udarila ob sprednje okno železniškega stroja in razbila šipo. Nato je mrtva padla v lokomotivo. Drobcji stekla pa so tako hudo ranili strojevodjo na levem očesu, da ni mogel nadaljevati poti. Moral je vlak ustaviti in čakati, dokler ni prišel namestnik. Nesrečnemu strojevodji so morali pokvarjeno oko odstraniti.

× **Zdravnik veruje v sile čarovništva.** Znan angleški dušeslovec je izdal knjigo, v kateri se zavzema za čarovništvo. Knjiga ima naslov »Nevidni vpliv« in pisec dr. Aleksander Cannon je bil radi nje odpuščen iz londonske klinike. Cannon trdi, da se upa sploh odstraniti težo svojega telesa. Tako je na primer skočil čez prepad, širok 20 m. Na lastne oči je tudi videl, kako je neki tibetanski lama obudil v življenje človeka, ki je umrl pred sedmimi leti. Videl je tudi, kako se je posušilo pred njegovimi očmi drevo na ukaz čarovnika. Londonski sodnik Mac Cardie je pred nekaj meseci izvršil samomor. Ustrelil se je. Cannon je prepričan, da je Cardie moral umreti pod tajnim vplivom »reda leve roke«. V svoji knjigi razlaga ta dogodek takole: pred sedmimi leti je neki znan evropski sodnik pod napačnim imenom potoval po vzhodu. Tam se je sprl z nekim človekom, ki je bil kljub svoji skromni zunanosti velik čarovnik. Ta mu je zaklical, da bo po sedmih letih umrl sramotne smrti; svet bo mislil, da se je umoril sam, v resnici pa bo žrtev nevidne roke čarovnika. Natančno sedem let nato so bili angleški listi polni naročil o samomoru znanega sodnika. In za ta samomor niso mogli najti prave razlage. Dr. Cannon je doslej užival sloves angleškega znanstvenika. Znan je posebno zaradi svoje knjige »Temelj dušeslovja«. Preden se je naselil v Londonu, je mnogo let deloval v Honkongu. Večkrat je potoval na tibetansko planoto in tam proučeval življenjske razmere. Iz Londona poročajo s pripombo, da dr. Cannona doslej še niso sprejeli v norišnico...

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V šoli.

Učiteljica v šoli: »Otroci, v kaj so oblečene živali? Na primer mačka.«

Vse je tiho.

«No?» nadzelduje učiteljica, «malo pomislite! Ali ima sukno? Ali ima obleko? V nekaj je gotovo oblečena. Ali ne?»

Tedaj se oglasi Lojzka in porogljivo pravi:

«Gospodična, kaj še nikoli niste videli mačke, da ne veste, kaj ima na sebi?»

Groznja.

Janezek: «Mama, če mi ne daš takoj dveh dinarjev, pojdem k sosedovemu Jurčku, ki ima garje...»

Največje veselje.

Teta: «Jožek, za tvoj god bi ti rada pripravila kakšno posebno veselje. Toda še prej moram vprašati učitelja, ali se kaj pridno učiš.»

Jožek: «Če mi hočeš res pripraviti veliko veselje, tetica, nikaner ne vprašaj učitelja.»

Praktičen deček.

Učitelj: «Ta računška naloga ti pa ni delala mnogo preglavic, Jožek. Še enkrat moraš vse to izračunati. Kaj ne vidiš, da ti manjka pet par?»

Jožek: «Kaj bi jih ne mogel doplačati v gotovini?»

V trgovini.

Trgovec: «Svoj živ dan še nisem videl tako lenega vajenca, kakor si ti.»

Vajenec: «Kaj pa naj počnem, gospod šef?»

Trgovec: «Ujemi nekaj muh in jih prilepi na reklamno muholovko. Čudno, da ti ne pride nič pametnega na misel...»

Manjše zlo.

Ona: «Hudobni jeziki pravijo, da je bolje ljubiti majhne ženske kakor velike. Kaj misliš ti, Branko?»

On: «Seveda je bolje izbrati izmed dveh manjše zlo.»

Resnično življenje.

A: «Moj oče je že mnogim ljudem pomagal da vidijo reči take, kakor so v resnici.»

B: «Kaj je modrijan?»

A: «Ne, prodajalec naočnikov.»

Znotraj in zunaj uporabljan izborni služi Fellerjev Elsa-fluid tudi kot desinfekcijsko sredstvo za roke, obraz, zobe, usta in dihala ter je zaradi tega zanesljiv tudi pri hripi. Za giganje, pomešan z vodo, vas reši zasluzenja ter od-

pravlja vzroke kašlja in prehlajenosti. Rado se ga devlje tudi kot obkladek na vrat in na otekline. Pri revmatskih bolečinah, prehladu, za masažo, pri trganju v sklepih, bolečinah v križu, obrazu in po vsem životu se uporablja Fellerjev Elsa-fluid že preko 36 let. Dobiva se v lekarnah in trgovinah te stroke po 6, 9 in 26 Din. Po pošti razpošilja najmanj

1 zavojček (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali dve veliki specialni steklenici) za 58 Din, tri take zavojčke pa za samo 139 Din lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina).
Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje,
Sp. br. 59 z dne 24. III. 1932.

Pomnite! Elsa-fluid ostane Elsa-fluid!

Koristne živali.

Učitelj razlaga v šoli, kako so nekatere živali človeku koristne. Pa pokliče Miheca: «No, imenuj mi še ti kakšno žival, ki je človeku koristna!» «Kokoš!» je odgovoril Mihec.

«Dobro. Zdaj mi pa imenuj še kakšno žival, ki ni samo koristna, ampak je človeku tudi v veselje.»

Mihec ne ve odgovora, pač pa se oglasi Lojzek v zadnji klopi: «Jaz pa vem, gospod učitelj.»

«No, torej povej!»

«Žival, ki je človeku koristna in v veselje, je konjiček, ki zadaj piska.»

T. »t'nica uredništva

Smartno pri Slovenjgradu. Teka tvornica, ki izdeluje domače platno, je v St. Pavlu pri Preboldu, Savinjska dolina. Če sprejema predivo v zameno za platno, nam pač ne more biti znano. Obrnite se naravnost nanjo!

Kranj. Receptov ne moremo ponavljati. Naročite si dotično številko pri upravi «Domovine» in priložite 1 Din v znakmi.

Velika Loka. Mi prav tako ne dobivamo redno izžrebanih števil različnih srečk. Obrnite se na korporacijo, ki je srečke izdala. Priložiti morate sedve znamke za odgovor. Vseh izžrebanih števil teh različnih srečk bi v listu ne mogli objavljati, ker bi na primer za zadnji razred razredne loterije zahtevale številke prostor kakih desetih strani. Glavne dobitke objavljamo.

Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi še najlaže vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nudimo delo vsakomur na ta način, da odvezujemo izdelane pletenine, dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačni navodila trdki: Domača pletarska industrija Josip Tomazič, Maribor, Krekova ulica št. 16.

Za Vas imamo:

Violine . . . 69 Din
Citare . . . 138 Din
Mandoline 95 . . . Harmonike 69 . . .
Tambure . 65 . . . Gramofone 46 . . .

Zahtevajte brezplačni katalog.

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil

pr. podr. MARIBOR št. 104

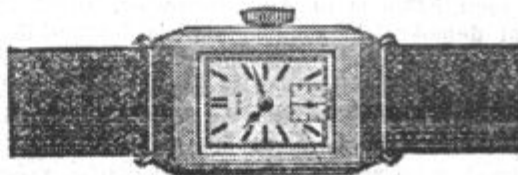
MALI OGLASI

Lična, dobro ohranjena hiša ob cesti, s dvema sobama, kuhinjo, velikim vrtom in njivo, pripravna za obrtnika ali upokojenca, je v Leskovcu pri Krškem naprodaj. — Na vprašanja odgovarja M. Sinkovec v Celju. 7

Prodajam posestvo, ki meri 6 johov in ima solučno lego. Cena 20.000 Din. Na posestvu je 5000 Din vknjiženega dolga. Andrej Pušnik, Blatni vrh, p. Jurklošter. 8

Posestvo v rodovitnem solučnem kraju, ki je oddaljeno eno uro od železniške postaje v Laškem, ki meri 24 oralov, ima poslopje v dobrem stanju in na katerem je moči rediti tri do štiri goveda, se proda za 30.000 Din. Več pove g. Puncer, lesni trgovec v Laškem. 9

Žepne ure
od Din 35.—
naprej.

Zapestne ure
od Din 66.—
naprej.

Žepne in zapestne ure, budilke, kukavice, stenske ure, zlatino in srebrnino kupite dobro in po nizkih cenah pri

H. SUTTNER, Ljubljana 6

PRESERNOVA ULICA 4, poleg frančiškanske cerkve.

Cenik zastoj in franko.

Cenik zastoj in franko.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Bolni, čitajte!

Mnogi ljudje trpe na živčnih motnjah, tožijo o prerani izmučenosti, o trgajočih in zbadajočih bolečinah v glavi, rokah in nogah, na vratu in obrazu kakor tudi o srčnem utripanju, drgetu, trganju v udih, utrujenju, nemiru, občutju strahu in tesnobe, zasopjenosti, dr. živjivosti, raztresenosti, pomanjkanju teka, motnjah prebave, nespečnosti in nešteti drugih pojavih živčne razrvanosti.

Najhujše je pomanjkanje odločne volje, energije pri živčno obolelem, ki se čuti za vsako delo nezmožnega, ki se brez odpora preda usodi, ki je čemerem in ozlovoljen ter ne doseže v življenju nobenih uspehov.

Če čutite v sebi kako spredaj navedenih živčnih motenj, če hočete najti odpomoč za svoje težave, pišite mi in jaz vam pošljem zastoj poučno razpravo o živčnih boleznih, ki vam bo raztolmačila, da je predhodni vzrok vsake resne bolezni oslabiljenje telesne odpornosti. Prepričali se boste, da si morate zares življenje podaljšati in boleznim preprečiti.

Treba je samo hoteti!

Vsak dan dobivam priznanice in mnogi hvaležni pisci so pridejali pismu tudi svojo fotografijo, ki jih prinašam nekaj tu v ponatisku.

Gospod Nikola S. Bremkovič, učitelj v Tuzli v Jugoslaviji, piše:

Po mnogih poskusih z različnimi sredstvi, ki mi niso prinesla nikakega uspeha, sem se poslužil Vašega izbornega sredstva, ki mi je pomagalo, in sem vam zato zelo hvaležen.

Gospa Ana Schmedl, v Gmündnu, Freygasse št. 5, Zgornja Avstrija, je zelo zadovoljna:

Kje bi bila danes, da se nisem poslužila od Vas priporočene kure! Učinek me je tako zelo zadovoljil, da ne potrebujem sedaj nikakega zdraviljenja več. Napravili ste mi veliko uslugo in se vam zasloj prav iz srca zahvaljujem.

Gospod pošni uradnik Abraham Georg v Timisoaru 1, Rumunija, piše:

Ze po kratki uporabi Vaše metode sem mogel opaziti presenetljivo velik uspeh. Izrekam vam s tem zasluženo zahvalo in bom porabil vsako priliko, da Vas priporočim.

Dopiseica zadostuje! Zahtevajte še danes brezplačno poučno brošuro!

Poštno zbiralno mesto:

ERNST PASTERNAK, Berlin, SO., Michaelkirchplatz 13, Abt. 88